

NÉPÚJSÁG

2026. augusztus 5.,
szerda
LXXVIII. évfolyam
172. (22332.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Korlátozzák a vízszolgáltatást a Mezőségen

Az aszály miatt csökkenteni kell a fogyasztást

Az Aquaserv marosvásárhelyi vízkivételező épülete a Maroson

Fotó: Nagy Tibor

Európa-szerte perzselő a hőség, nagy az aszály, a vízhiány egyre nagyobb gondot okoz, óriási károk keletkeznek a mezőgazdaságban, és fékezhetetlen tüzek tombolnak. Nálunk még nem annyira vészes a helyzet, de a kánikula negatív jelei itt is megmutatkoznak.

Mezey Sarolta

A Mezőségen – Mezőcsávás, Mezőörményes, Mezősámsond, Mezőmadaras, Mezőszilvás, Mezőkirályfalva, Mezőrűcs, Mezőpagocsa, Uzdiszentpéter, Mezőbánd községekben és Nagysármáson – korlátozni kellett a vezetékes vízszolgáltatást, vezetékes víz csak meghatározott program szerint folyik a csapból. Újabban az áramkiesés is problémákat

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Ivókutakat helyeztek ki Marosvásárhelyen

A várban kézmosók és vízcsapok is rendelkezésre állnak, ahol a nap folyamán a járókelők felfrissülhetnek.

2.

A Nemes-kertészet története

A tavasszal elvetett magoktól a termények egész nyáron át tartó ápolásán keresztül az őszi betakarításig a természet ritmusához igazítják munkájukat, és minőségi termékekkel látják el a környékbeli piacokat.

6.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupil-látágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Érték és mérték

Kaáli Nagy Botond

Van néhány olyan kulturális rendezvénye Marosvásárhelynek, amelynek az esetleges hiányát ma már nehéz lenne elképzelni. A Harmonia Cordis nemzetközi gitárfesztivál ezek közé tartozik: augusztus 11-e és 16-a között immár huszonegyedik alkalommal tölti meg – ezt az eddigi sikereik ismeretében bizton állíthatjuk – zenerajongó közönséggel a Kultúrpalotát és a várat, s bár a fesztivál csak jövő héten kezdődik, érdemes már most felhívni rá a figyelmet. Az elmúlt két évtized bebizonyította, hogy ez a néhány augusztusi nap nem csupán a gitárzene kedvelőinek ünnepe, hanem Marosvásárhely kulturális életének egyik legfontosabb eseménye.

Ha visszatekintünk a kezdetekre, szinte hihetetlennek tűnik, hogy már több mint húsz év telt el az első Harmonia Cordis óta. Egy olyan fesztivál épült esztendőről esztendőre ezalatt, amely mára messze túlnőtt Erdély és Románia határain. Nem túlzás azt állítani, hogy a gitárosok szerte a világon figyelemmel kísérik a marosvásárhelyi szemlét, amely jelzi és bizonyítja, hogy egy viszonylag kis város is lehet a világ élvonalbeli zenészeinek találkozóhelye, ha következetes szakmai munka, hitelesség és kitartás áll a szervezés mögött. Ennek talán legfőbb bizonyítéka azon művészeknek a névsora, akik az elmúlt években elfogadták a szervezők meghívását: a Harmonia Cordis színpadán játszott többek között Al Di Meola, a jazz fusion legendája, Tommy Emmanuel, akit sokan minden idők egyik legnagyobb fingerstyle gitárosának tartanak, a brazil gitárfenomén Yamandu Costa, a brit Jon Gomm, a flamenco egyik legnagyobb alakja, Vicente Amigo, a francia Judicaël Perroy klasszikusgitár-művész, valamint olyan világhírű előadók, mint Marcin Dylla, Thomas Viloteau, Łukasz Kuropaczewski,

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

5

SZERDA

Ma KRISZTINA, KRISZTA
holnap BERTA, BETTINA napja

Az év 217. napja, hátravan 148 nap

6:08 23:22

20:48 15:06

A nappal hossza:
14 óra 40 perc

Időjárás

Tulnyomóan napos

Hőmérséklet:
max.: 36 °C
min.: 16 °C

naptár

Isten éltesse!

BERTA: germán eredetű női név, amelynek fő jelentése fényes, tündöklő és híres.

BETTINA: a Betta név olasz eredetű továbbképzése.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2026. augusztus 4.

1 €	5,2497 lej
1 \$	4,5624 lej
100 Ft	1,4425 lej
1 g arany	593,7278 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 56-os iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

A napokban zajlik a póttérettségi

Augusztus 3-án, hétfőn a román nyelvi kompetenciák felmérésével elkezdődött el az ideai póttérettségi. A Tanügyminisztérium tájékoztatása szerint országos viszonylatban több mint 33 ezer diák iratkozott be a megmérettetésre. Fejes Réka tanfelügyelő arról tájékoztatott, hogy Maros megyében összesen 895-en jelentkeztek a vizsgákra. Az augusztus 3–7. között zajló szóbeli próbákon több mint 550-en vesznek részt: 169-en román nyelvből, 44-en anyanyelvből, 168-an idegen nyelvből, 170-en pedig digitális kompetenciákból bizonyíthatnak. Az írásbeli vizsgák augusztus 10–13. között zajlanak, a végleges eredményeket pedig augusztus 24-én teszik közzé.

Vakációs programok a könyvtárban

Augusztusban is tovább folytatódnak a Maros Megyei Könyvtár által az óvodás és kisiskolás gyerekeknek szervezett vakációs programok. Augusztus 5-én, szerdán (ma) a Kárpátok sétányon lévő fiókkönyvtárba (Kárpátok sétány 51. sz.) várják a 4 éven felülieket, ahol a book folding nevű tevékenység keretében sérült vagy olvashatatlaná vált, adományozott könyvekből készíthetnek dísz tárgyakat. Itt az utolsó vakációs foglalkozást jövő csütörtökön, augusztus 13-án 17 órától tartják, amikor Az én nyári vakációm címmel a gyerekek megfesthetik saját élményeiket. Augusztus 6-án, csütörtökön a Demokrácia Fészkében (Városháza utca 2. szám) 10 órától a 6 és 12 év közötti gyerekeknek tartanak kreatív foglalkozásokat. Az alkalom témája: a velencei álarcok rejtélyei. Előzetesen regisztrálni a következő linken lehet: <https://forms.gle/ZYtXaPNGq9h7ZPux8>

Kézművestábor gyerekeknek

Augusztus 10–12. között a marosvásárhelyi várbán szervez kézművestábort a nyolc év feletti gyerekek a Divers Egyesület és az EcoTex Egyesület. A három nap alatt a résztvevők játékos, élményalapú formában ismerkednek meg a hagyományos kézműves mesterségekkel: kipróbálhatják többek között a nemezelést, a gyöngyfűzést, a fafaragást és a varrást, a gyapjúból, gyöngyökből, fából és textilből készült alkotásokat pedig a tábor végén haza is vihetik. A foglalkozásokat olyan elismert kézművesek vezetik, mint Lajos Anna, Derzsi Ágnes, Székely Lajos, illetve az Ügyes kezű nők kézműves körének tagjai. A tevékenység minden nap 10 és 14 óra között zajlik, a szervezők pedig minden szükséges alapanyagot és eszközt biztosítanak. A helyek száma korlátozott, a jelentkezéseket beérkezési sorrendben fogadják. Jelentkezni augusztus 6-ig lehet a 0265-311-727-es telefonszámon, illetve az ecostil.ong@gmail.com e-mail-címen.

Hírszerkesztő: Szeredai Vivien

Új híd építése miatt
Forgalomkorlátozás Kerelőszentpálon

Fotó: Brassói Útügyi Igazgatóság

Kerelőszentpál közelében, a 15-ös országúton augusztus 3-tól forgalomkorlátozás van érvényben. Az intézkedés egy patakon átívelő közúti híd elbontása és újjáépítése miatt vált szükségessé.

A munkálatok ideje alatt a közúti forgalmat egy ideiglenes elkerülő útra terelik, a forgalmat pedig jelzőlámpa irányítja. A torlódások elkerülése és a menetidő csökkentése érdekében a Brassói Regionális Út- és Hídügyi Igazgatóság azt javasolja a járművezetőknek, hogy az A3-as autópályát használják az alábbi szakaszon: nyárádtői csomópont (DN15) – radnóti csomópont (DN14A) (oda-vissza).

A járművezetőket arra kérik, hogy fokozott figyelemmel közlekedjenek, sebességüket az útviszonyokhoz igazítsák, és tartsák be a kihelyezett ideiglenes közúti jelzéseket. A megértést köszönik, és elnézést kérnek az okozott kellemetlenségekért – tájékoztattott a Brassói Útügyi Igazgatóság sajtóosztálya. (pálosy)

Ivóutakat helyeztek ki Marosvásárhelyen

A hősgriadóra való tekintettel a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a város több pontján ivóutakat helyezett ki.

A tájékoztató szerint ezek a következő helyszíneken találhatóak: a Színház téren, a Rózsák terén, a polgármesteri hivatalnál, a marosvásárhelyi várbán, a Somostetőn, a Mihai Eminescu Ifjúsági Háznál, valamint az egyes lakónegyedi játszótéren és az élelmiszerpiacokon. A várbán kézműsők és vízcsapok is rendelkezésre állnak, ahol a nap folyamán a járókelők felfrissülhetnek. Mint írták, a következő időszakban a város több pontján vízpermetező állomásokat is elhelyeznek, hogy enyhítsék a nagy meleg okozta kellemetlenségeket.

A polgármesteri hivatal felhívja a lakosság figyelmét, hogy a legnagyobb melegben lehetőleg ne tartózkodjanak sokáig a napon, iganak legendő vizet, és különösen figyeljenek a gyerekekre, az idősekre és a krónikus betegségben szenvedőkre. Ha olyan személyt látnak, akinek segí-

segre van szüksége, vagy a nagy meleg miatt veszélyes helyzet alakul ki, azonnal hívják a 112-es segélyhívót. (sz. v.)

Fotó:Nagy Tibor

Irány Saint-Michel! – előadás a Csűrszínházban

A mikházi Csűrszínházi Egyesület következő eseményére augusztus 7-én, pénteken 19 órától kerül sor, amikor saját produkcióként bemutatják az Irány Saint-Michel! című kétszereplős kamaradarabot, egyfelvonásos tragikomédiát. A darab alapjául Thuróczy Katalin Valaha Saint-Michelben című drámája és Tankred Dorst abszurd világa szolgál. Rendező Szélyes Ferenc színművész, a Csűrszínházi Egyesület elnöke, a szereplőket életre kelti Oláh Tánia és Hajós Szilárd. Az előadásra a 0744-394-186-os telefonszámon lehet helyet foglalni, a jegyeket a helyszínen lehet kiváltani.

RENDEZVÉNYEK

Színpadon a régi csibészek

Négy év után ismét együtt lép színpadra két legendás marosvásárhelyi rockegyüttes, a Fortuna és a Corax. Augusztus 22-én, szombaton este 7 órától a Sörpatika teraszánál várják az egykori és mostani rockereket.

Kamionos fesztivál Maroskeresztúron

A Fomco cégcsoport szervezésében kamionos fesztivál várja a teherautók iránt érdeklődőket augusztus 14–16. között Maroskeresztúron (Főút, 801/E szám). A háromnapos rendezvényen lenyűgöző gépjármű-kiállítás, show-műsorok, zene és jó hangulat várja a fesztivál vendégeit.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Mátyus Beáta. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Hőhullám az országban

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) kedden újabb vörös, narancssárga és sárgariadót adott ki az egész országra kiterjedő rendkívüli hőség miatt. Máramarosban, a Bánságban és a Körösök vidékén vörös hőségiriadó van érvényben.

Vörös hőségiriadó lesz szerda reggel 10 órától csütörtök délelőtt 10 óráig Máramaros, Szatmár, Szilágy, Bihar, Arad, Temes és Krassó-Szörény megyében. Ezeken a területeken a nappali csúcshőmérséklet Máramaros, Szatmár és Szilágy megyében 37-39 fok körül, Bihar, Arad, Temes és Krassó-Szörény megyében 39-41 fok között alakul. A hőterhelés ismét rendkívüli mélypontnál – közölte kedden az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet (INHGA). A Duna sokéves átlagvízhozama augusztusban 3900 köbméter/másodperc. Az INHGA szerint Csernavoda térségében a kormány által elrendelt sürgősségi beavatkozások a Bala-ág környékén csökkenthetik ezt a tendenciát, emiatt a hidrológiai előrejelzések jelenleg nem mérvadóak arra a szakaszra. A Vaskapu alatti területeken a vízhozam általában csökken. A Román Vízügyi Igazgatóság közlése szerint a Bala-ág közelében levő Pârjoaia-szikla elmozdítására irányuló, hétfőn végzett robbantásos műveletek sikeresek voltak, jelentős mennyiségű követ bontottak le. Az akció célja a Duna vízszintcsökkenésének megállítása és 10-12 centiméterrel való megemelése Csernavoda térségében, ahol a Duna vizét az atomerómű reaktorainak hűtésére használják – magyarázták az ANAR képviselői. A csernavodai atomerómű 1-es reaktorát július 28-án ellenőrzött körülmények között leállították a kritikusan lecsökkent vízszint miatt, és fennáll a veszélye a 2-es reaktor lekapcsolásának is. Az atomerómű két, egyenként 700 megawattos kapacitású reaktora együttesen a romániai energiatermelés mintegy 20 százalékát biztosítja. A múlt hét végén a román hatóságok országos energetikai válsághelyzetet hirdettek Romániában augusztusra a villamosenergia-termelés csökkenése miatt, amelyet az aszály, valamint a folyók és különösen a Duna alacsony vízhozama okoz.

Robbantásos beavatkozás

Történelmi mélyponton a Duna vízhozama

A Duna vízhozama a következő napokban enyhén csökken, és augusztus 10-ére eléri az 1350 köbmétert másodpercenként Báziásnál, ahol a folyam belép Romániába. Ez a mennyiség alacsonyabb az 1985-ben mért 1400 köbméteres történelmi mélypontnál – közölte kedden az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet (INHGA). A Duna sokéves átlagvízhozama augusztusban 3900 köbméter/másodperc. Az INHGA szerint Csernavoda térségében a kormány által elrendelt sürgősségi beavatkozások a Bala-ág környékén csökkenthetik ezt a tendenciát, emiatt a hidrológiai előrejelzések jelenleg nem mérvadóak arra a szakaszra. A Vaskapu alatti területeken a vízhozam általában csökken. A Román Vízügyi Igazgatóság közlése szerint a Bala-ág közelében levő Pârjoaia-szikla elmozdítására irányuló, hétfőn végzett robbantásos műveletek sikeresek voltak, jelentős mennyiségű követ bontottak le. Az akció célja a Duna vízszintcsökkenésének megállítása és 10-12 centiméterrel való megemelése Csernavoda térségében, ahol a Duna vizét az atomerómű reaktorainak hűtésére használják – magyarázták az ANAR képviselői. A csernavodai atomerómű 1-es reaktorát július 28-án ellenőrzött körülmények között leállították a kritikusan lecsökkent vízszint miatt, és fennáll a veszélye a 2-es reaktor lekapcsolásának is. Az atomerómű két, egyenként 700 megawattos kapacitású reaktora együttesen a romániai energiatermelés mintegy 20 százalékát biztosítja. A múlt hét végén a román hatóságok országos energetikai válsághelyzetet hirdettek Romániában augusztusra a villamosenergia-termelés csökkenése miatt, amelyet az aszály, valamint a folyók és különösen a Duna alacsony vízhozama okoz.

A hadsereg hétfői beavatkozása nyomán enyhén emelkedett a Duna vízszintje az atomeróműnél, így várhatóan két nappal később kell majd lekapcsolni a még üzemben lévő kettes blokkot – jelentette be kedden Radu Miruța ügyvivő védelmi miniszter kedden.

A politikus a hidrológiai előrejelzésekre hivatkozva Facebook-bejegyzésében azt írta: a Dunának Csernavodánánál két centimétert kellett volna apadnia, ehelyett a víz szintje két centimétert emelkedett, ami annak tudható be, hogy a hadsereg hétfőn felrobbantott egy zátonyt a folyam egyik elágazásánál, ezzel elősegítette a víz áramlását a Csernavoda felé vezető Öreg-Dunán.

A miniszter hétfőn a robbantásról közölte: a Duna elágazásánál a két ág medre között 4 méteres szintkülönbség van,

nappali maximumok 35-39 fok körül alakulnak, a legnagyobb hőség Krassó-Szörény, Mehedinți és Dolj megyében várható. A hőterhelés jelentős lesz, a hőmérséklet-páratartalom index pedig meghaladja a kritikus 80 egységet. Az éjszaka trópusi lesz, 20 és 24 fok közötti minimumokkal.

Narancssárgariadó lesz érvényben szerda délelőtt 10 és csütörtök délelőtt 10 óra között Erdély nagy részén, Moldva, Olténia, Munténia különböző térségeiben. A maximumok 35-39 fok körül alakulnak, az éjszaka trópusi lesz, 20 és 24 fok közötti minimumokkal. Jelentős hőterhelésre kell számítani.

Szerdán szintén sárga jelzésűriadó lesz érvényben Kelet-Erdélyben, Dobrudzsában, valamint Munténia északi és keleti részén, a nappali csúcsértékek 30-37 fok között alakulnak. A tengerparton lesz a legenyhébb a hőség. Helyenként trópusi éjszakára lehet számítani. A hőterhelés jelentős lesz, a hőmérséklet-páratartalom index pedig eléri a kritikus 80 egységet. *(Agerpres)*

jelenleg a folyam vizének 85 százaléka kerül a Bala-ágba és alig 15 százaléka az Öreg-Dunába. Ezt az arányt próbálják megváltoztatni a csernavodai atomerómű jobb vízellátása érdekében. A továbbiakban több kövel megrakott uszályt hoznak a térségbe, amelyek elsüllyesztésével mesterséges víz alatti padkát emelnek a Bala-ág medrében, miközben a másik ágon kotrással és a robbantás során felszabadult szikladarabok kiemelésével segítik a víz áramlását az atomerómű felé.

Romeo Urjan, a Nuclearelectrica igazgatója szerint az atomerómű 700 megawattos kettes blokkja még hét napig tartható üzemben. A prognózis javulhat, ha az uszályok elsüllyesztése is eléri a remélt hatást: így az Öreg-Duna vízellátását eddig akadályozó zátony felrobbantásának már érzékelhető hatásával együtt akár 7-8 centiméteres vízszint-emelkedés is elérhető Csernavodánál – magyarázta az erőmű igazgatója.

A román vízügyi szakemberek számítása szerint a Duna belépő vízhozama augusztus 9-én süllyedhet az 1985-ben feljegyzett másodpercenként 1400 köbméteres történelmi mélypont alá. Kedden a romániai szakasz elején, a bánsági Báziásnál másodpercenként 1450 köbméter volt a folyam vízhozama.

A román kormány pénteken készenléti állapotot hirdetett a szárazság, a Duna alacsony vízállása és az energiahíány miatt, és 7 millió lejt utalt ki azokra a munkálatokra, amelyekkel eredményeik szerint a Duna további apadása esetén is a működési szinten tarthatják az erőmű hűtőrendszerét kiszolgáló tározóban a vizet. *(Agerpres-MTI-hírósszefoglaló)*

Fotó: Profimedia

Nicușor Dan kihirdette a kőolajpiaci válsághelyzetről és a lakások kedvezményes héájának meghosszabbításáról szóló törvényeket

Nicușor Dan kedden bejelentette, hogy kihirdette a kőolajpiaci válsághelyzet kihirdetéséről, valamint a lakásvásárláskor alkalmazott kedvezményes héakulcs határidejének meghosszabbításáról szóló törvényeket. Az X-en közzétett bejegyzésében az államfő közölte, hogy a két jogszabály az ország gazdasági stabilitását és a lakosság jövedelmének védelmét szolgálja.

Nicușor Dan szerint a közel-keleti geopolitikai feszültségek és a nemzetközi kőolajpiac rendkívüli ingadozása Romániában is gyors üzemanyag-drágulást okozott. Ismét szükség volt az állam gyors beavatkozására, mert az áremelkedés a lakosság és a vállalkozások költségeiben megjelenik, közvetlenül érintve a vásárlóerőt, a gazdasági versenyképességet és egyes kritikus ágazatok stabilitását. Az államfő szerint a törvényben előírt intézkedések közé tarto-

zik a kőolajpiaci válsághelyzet kihirdetése, a gázolaj jövedéki adójának csökkentése, a kereskedelmi árrés korlátozása, a gázolajexport ideiglenes előzetes engedélyeztetése, valamint szolidaritási hozzájárulás bevezetése a nagy olajtársaságok számára. Nicușor Dan emlékeztetett, hogy a másik kihirdetett törvény szeptember 30-áig meghosszabbítja a 9 százalékos kedvezményes áfakulcs alkalmazásának határidejét lakásvásárlás esetén, és mentesíti a többletköltségektől azokat a vásárlókat, akiket érintett az Országos Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Hivatal elleni kibertámadás. Nicușor Dan szerint ebben a bonyolult időszakban a stabilitás és a politikai érettség jele, hogy a romániai lakosság számára méltányos és szükséges intézkedések megkapják a szükséges parlamenti támogatást.

A két törvénytervezetet a parlament rendkívüli ülészakán fogadták el. *(Agerpres)*

ORSZÁG – VILÁG

Nem lesz gond az üzemanyag-ellátásban

Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnök kedden a Facebook-oldalán közölte, hogy nem várhatók problémák a lakosság, a mezőgazdaság és a fuvarozók üzemanyag-ellátásában. A kormányfő bejegyzése szerint a Victoria-palotában tartott munkamegbeszélésen elemezték az üzemanyag-ellátás helyzetét, és az adatok javulást mutatnak. Bolojan szerint az OMV finomítója teljes kapacitással működik, a Petromidia pedig kapacitásának mintegy 85 százalékan termel, és várhatóan a hét végéig visszatér a normális működéshez. *(Agerpres)*

A pedagógusi vizsga végleges eredménye

Az óvások elbírálása után 3,36 százalékkal nőtt a 7-est vagy annál nagyobb jegyet elérők száma a július 21-én megszervezett pedagógusi versenyvizsgán – közölte kedden az oktatási minisztérium. A vizsga végleges eredményeit kedden közzölték. A tanügyminisztérium szerint a vizsgázók 7222 óvást nyújtottak be, ami a vizsgadolgozatok 22,84 százalékát jelenti. Az óvások elbírálása nyomán 7121 dolgozat jegye módosult: 4452 dolgozat (62,52 százalék) jegye magasabb, 2669 dolgozaté (37,48 százalék) alacsonyabb lett. Ennek eredményeként a sikeresen vizsgázók száma 3,36 százalékkal, 16.140-ről 17.205-re emelkedett. A vizsgázók 54,41 százaléka ért el 7-es vagy annál nagyobb jegyet, ami közel 8 százalékos javulást jelent a tavalyi eredményekhez (46,66 százalék) képest. Az 5-ösnél kisebb jegyek aránya 2,58 százalékkal, az 5 és 6,99 közötti jegyek aránya 0,78 százalékkal csökkent az óvások elbírálása nyomán. A 10-esre vizsgázók száma nem változott, továbbra is 28 tízes dolgozat van. A tárca adatai szerint a részvételre jogosult 39.996 jelölt közül 33.881-en jelentek meg az írásbeli vizsgán. Közülük 2187-en visszaléptek, 52 jelöltet pedig kizártak, húszat csalás vagy csalási kísérlet miatt. Utóbbiak nem kaphatnak pedagógusi állást a következő tanévben. Az oktatási minisztérium tájékoztatása szerint a versenyvizsgán meghirdetett pedagógusi (tanári, tanítói, óvói) állásokat augusztus 5-én és 6-án osztják el a sikeresen vizsgázók között. A tanfelügyelőségek összesen 6166 rendes (határozatlan időre szóló) pedagógusi állást hirdettek meg. A határozatlan időre szóló pedagógusi állás elnyeréséhez a jelölteknek legalább 7-est kellett elérniük az írásbeli vizsgán és a gyakorlati próbán egyaránt. A határozott időre szóló helyettesítői állásokhoz legalább 5-ös jegy szükséges. *(Agerpres)*

Érték és mérték

(Folytatás az 1. oldalról)

Marco Tamayo, Antonio Forcione, Anton Baranov, Mozes Rosenberg vagy Cenk Erdoğan. Ezek a nevek önmagukban is rangot adnak bármely nemzetközi szemlének. Az pedig, hogy mindannyian féléptek Marosvásárhelyen, világosan mutatja, mekkora tekintélyt vívott ki magának a Harmonia Cordis a nemzetközi zenei életben.

Az idei, immár XXI. fesztivál ezt a hagyományt folytatja. A közönség olyan művészek koncertjeit hallhatja, mint Francisco Luís, Johan Smith, Marcin Dylla, Jonas Egholm, Mateusz Kowalski, Mathias Duplessy, Sönke Meinen, a Cenk Erdoğan Trio, a Mozes & Stochelo Rosenberg Trio vagy a záróest flamencovirtuóza, Jeronimo Maya Quintet. A koncertek mellett pedig a hagyomány szerint idén is nemzetközi gitárverseny, mesterkurzusok, hangszerkiállítás és workshopok várják az érdeklődőket, így a szemle egyszerre szolgálja a nagyközönséget és a szakmát.

És muszáj hozzátennünk, hogy miközben világszinten egyre több rangos kulturális rendezvény válik nehezen megfizethetővé, a Harmonia Cordis huszonegy év után is ragaszkodik egyik legfontosabb alapelveéhez: valamennyi koncert ingyenesen látogatható. Ez ma már nem tudatos kulturális küldetés: a fesztivál szervezői azt vallják, hogy a legmagasabb művészi színvonal mindenkié.

És ezért érdemes már most kipipálni a naptárban ezeket az augusztusi estéket, hiszen kevés olyan alkalom adódik egy évben, amikor Marosvásárhelyen egymást követik a világ élvonalába tartozó gitárművészek koncertjei. A Harmonia Cordis a több mint húsz esztendő alatt bebizonyította, hogy a város kulturális identitásának meghatározó része lett – olyan érték és mérték, amelyre méltán büszkék lehetünk.

Az aszály miatt csökkenteni kell a fogyasztást

(Folytatás az 1. oldalról)
okoz a vízüzemeknek és a lakosság-
nak egyaránt.

A katasztrófavédelmi felügyelő-
ség újabb narancsszínű hőségriadót
hirdetett, ami nagyon magas hőmér-
sékletre, 35-38 C-fokos kánikulára
figyelmeztet. Tehát enyhülésre és
kiadós csapadékra nemigen lehet
számítani. Sipos Levente, az Aqua-
serv vízszolgáltató vállalat vezér-
igazgatója az ivóvíz-szolgáltatás
jelenlegi helyzetéről számolt be a
Népújságnak.

A Mezőségen majdnem háromszorosára nőtt a vízfogyasztás

– A jelenlegi és a jövő héten is
tartó hőséghullám miatt ismét víz-
ellátási és fogyasztási problémák je-
lentkeznek. Az elsődleges gond,
ami az utóbbi években rendszeresen
fennáll a Mezőségen, hogy a fo-
gyasztás majdnem a háromszoro-
sára nő, holott a vezetékes víz
ivóvízként szolgál, és nem használ-
ható locsolásra. Ezért szombat óta
meghatározott program szerint szol-
gáltatjuk a vezetékes vizet a Mező-
ségen. Ez a korlátozás

előreláthatólag, ha nem lesz csapa-
dék, a jövő héten is fennáll. Más
megoldás egyelőre nincs. A végle-
ges megoldás a nagy vízhálózati
projekt keretében a mezőségi háló-
zat felújítása lesz. A projekt kivite-
lezése elkezdődött, ami
remélhetőleg év végéig (de legké-
sőbb a következő év első két hónap-
jában) befejeződik. Ez az új hálózat
teljesen megoldja a mezőségi régió
ellátását. A hálózat Mezőszabadból
indul, érinti Mezőcsávást, Mezőrű-
csöt, egészen Nagysármásig épül ki.
Ez látja el a teljes Mezőséget, bele-
értve Mezőmadarast is – tájékozta-
tott a vezérigazgató.

– Ha tovább tart a kánikula, s to-
vábbra sem lesz csapadék, előfor-
dulhat, hogy a Mezőségen drasz-
tikusabb korlátozást vezetnek be?

– Az elsődleges probléma a víz-
fogyasztás növekedése; a szolgálta-
tás korlátozása nem az ivóvíz
előállításával kapcsolatos. Jelenleg
és belátható időn belül nem látunk

Sipos Levente

Fotó: Nagy Tibor (archív)

olyan problémát, amit a nyers víz
mennyiségének csökkenése okozna
az előállítási folyamatban, és ve-
szélyeztetné az ivóvíz előállítását.
Tehát nem a nyers víz mennyiségé-
vel van probléma, hanem a nagy fo-
gyasztással. A Maros vízhozama
ivóvíz előállítására elegendő, bár
szemmel láthatóan csökkent a folyó
vízszintje.

A kertés házak lakói udvart locsolnak, medencéket töltenek fel

– Köztudott, hogy az Aquaserv
nemcsak Marosvásárhelyen, illetve
a környező településeken és a Me-
zőségen szolgált, hanem a megye
többi városaiban is. Azokon a tele-
püléseken van-e vízkorlátozás?

– Az esetek 98 százalékában fel-
színi vizekből látjuk el az ivóvíz-
készletet, ami azt jelenti, hogy
folyóvizekből. Ez azt jelenti, hogy
a Maroson van három vízüzemünk
– Marosvásárhelyen, Radnóton és
Marosludason –, a Görgényből lát-
juk el százrégeni vízüzemünket, a
Kis-Küküllőből a gyulakutai, a kü-
küllőszéplaki és a dicsőszentmár-
toni vízüzemünket, a Nagy-
Küküllőből a segesvári és a szé-
kelykeresztúri vízüzemünket.
Egyik folyón sem olyan alacsony a
vízhozam, hogy az az ivóvíztermel-
ést veszélyeztetné.

Azonban van egy jelenség, ami-
ről nemigen beszélünk: Marosvásár-
hely peremtelepülésein is nagyon
megnövekedett a vízfogyasztás.
Megértem, hogy a kertés házak
lakói szeretik a szép udvarokat, ra-
gaszkodnak a medencékhez, de az
emberek meg kellene értsék, hogy
ha nem korlátozzák a vízfogyasz-
tást, például Jedden, ahol esténként
víznyomás-csökkenés áll elő egyes
részekben, előfordulhat, hogy víz nél-
kül maradnak, mint a Mezőségen –
mondta Sipos Levente.

Esténként áramkiesés van a vízüzemenél

– A lakosság megdöbbenve fi-
gyeli, hogy milyen óriási gondokat
okoz a Duna vízhozamának csökke-
nése, és hogy az atomerőművek le-
állása, a nagy villany-
áram-fogyasztás kieséseket okoz. Ez
olyan új helyzet, amihez nem szok-
tunk hozzá. Milyen következmé-
nyekkel járna a vízüzem
működésében az esetleges áramki-
esés?

– Erről nemigen beszélünk.
Megszoktuk, hogy minden rendben
van. A mezőségi vízkorlátozás be-
vezetése után jöhet a következő
probléma, amit a villanyáram-szol-

gáltatás kiesése okoz. Az utóbbi na-
pokban majdnem minden este elő-
fordult, hogy a megnövekedett
fogyasztás miatt az áramszolgáltató
nem tudja „állni a sarat”, emiatt
áramkieséseink vannak a vízüzem-
nél, ami azt jelenti, hogy rögtön el-
látási gondok jelentkeznek. Nem
hibáztathatom az áramszolgáltató-
kat, mert egyértelműen nem szán-
dékosan idézik elő a kiesést, ezt a
megnövekedett fogyasztás okozza.
Az áramkiesés a következő napok-
ban is előfordulhat, ami befolyásol-
hatja a vízellátást is.

Ismét magas a Kis-Küküllő sókoncentrációja

– Nemrégén mikroszeizmikus
mozgásokat észleltek a parajdi só-
bánya közelében, s a Kis-Küküllő
vizének sótartalma ismét megnőtt.
Mi a jelenlegi helyzet, nőtt-e a Kis-
Küküllő vizének sótartalma?

– Valóban ez történt. A bányaka-
tasztrófa óta ez a jelenség ciklikusan
visszatér. A bányafödém részei folya-
matosan szakadnak be, a legnagyobb
része már beomlott. A Kis-Küküllő
vizét nap mint nap monitorozzuk.
Mivel a sótartalom nem lépte át azt a
határt, ami veszélyeztetette volna a
gyulakutai, a széplaki és a dicső-
szentmártoni sótalánító berendezések
működését, az ivóvízellátásban kie-

sés nem volt. A sótalánító berendezé-
sek üzemképesek, ellátják a felada-
tukat. Azt tudni kell, hogy az elmúlt
több mint egy évben nagyon ritkán
csökkent a Kis-Küküllő vize a határ-
érték alá. Legnagyobbrészt a folyó
vizének sótartalma a megengedett
fölött van. A szóban forgó utolsó in-
cidens is négyszeresére emelte a só-
tartalmat, ez volt a maximális érték a
gyulakutai üzem mellett, de a sótala-
nító berendezések sokkal magasabb
koncentrációt is képesek kezelni, így
ivóvízhiány nem állt fenn.

– Ezek szerint beigazolódott,
hogy hosszú távon is szükség van a
sótalanító berendezésekre a Kis-
Küküllő mentén.

– Ez egyértelmű. De ahányszor
alkalmam van, felhívom a figyel-
met, hogy ez egy rövid távú megol-
dás, az ivóvízellátás megoldódott,
de hosszú távú megoldásként olyan
vizet kell eljuttatni a régióba, ami
nincs kitéve a sószennyezésnek.
Egy éve próbáljuk ezt a hosszú
távra szóló projektet szorgalmazni,
de a minisztériumban megrekedt. A
Kis-Küküllő menti lakosságot a Bö-
ződi-tó vizének felhasználásával le-
hetne ellátni az erdőszentgyörgyi
vízüzemből egészen Kóródszent-
mártonig – magyarázta Sipos Le-
vente, az Aquaserv vízszolgáltató
vállalat vezérigazgatója.

A bőződi víztározó

Fotó: Nagy Tibor

„Összevont osztályból is lehet sikereket elérni”

Sikeres a felzárkóztatási program

Az elmúlt években a Havad községi oktatási intézmények jelentős fejlődésen men-
tek keresztül. A hátrányos helyzetűeket célzó felzárkóztatási program sikeresnek
bizonyult, az iskolalátogatási arány pozitív növekedést mutat.

Szeredai Vivien

Pop Kovács Mihail iskolaigazgató la-
punknak elmondta, hogy a községközpont-
ban óvodától nyolcadik osztályig biztosítják
az oktatást. Az óvodai csoport mellett két
elemi osztály és három általános iskolai osz-
tály is működik – ezek közül kettő különálló
és egy összevont osztály. A tanintézményhez
további három kisebb iskola – a gegesi, a rig-
mányi és a vadasdi – is tartozik, ahol egy-
egy óvodai csoport és elemi osztály
működik. Kiemelte, hogy bár igazán nehéz
feladatot teljesítenek, a pedagógusoknak
mégsem okoz gondot az összevont osztá-
lyokban tanítani. Mint mondta, az iskola sze-
mélyzete alkalmazkodott a helyzethez, az
oktatók pedig továbbképezték magukat,
hogy a nehezített körülmények ellenére is a
lehető legjobb oktatást tudják biztosítani a
diákok számára.

Az igazgató kiemelte, hogy idén 13 diák
végzett nyolcadik osztályt (önálló osztály-
ban), akik közül 11-en tanulnak tovább.
Hangsúlyozta, hogy a diákok többsége a kö-
zelben lévő nyárádszeredai Bocskai István

Elméleti Líceumban vagy az erdőszentgyör-
gyi Szent György Technológiai Líceumban
folytatja tanulmányait, de az elmúlt években
már számos diák bebizonyította, hogy kisebb
községből, összevont osztályból indulva is
lehet kiemelkedő sikereket elérni; közülük
többben a marosvásárhelyi Bolyai Farkas El-
méleti Líceumban folytatták tanulmányaikat,
de akad olyan is, aki már az orvosi egyetemet
is elvégezte. Rámutatott ugyanakkor arra is,
hogy a szóban forgó sikerek eléréséhez min-
den esetben szükség volt a tanulók szorgal-
mára és odaadására, illetve a pedagógusok és
szülők támogatására.

Pop Kovács Mihail kiemelte, hogy az is-
kolát az elmúlt években infrastrukturális és
működési szempontból egyaránt korszerűsí-
tették. A polgármesteri hivatal segítségével,
pályázati forrásokból többek között okostá-
blákkal, markeres táblákkal, új számítógépek-
kel, nyomtatókkal és hangfalakkal látták el az
osztálytermeket. Emellett a sportolásra is
bőven biztosítanak lehetőséget: a műfüves fo-
cipálya és kis méretű kosárlabdapálya mellett
egy bordásfalakkal és sportszerekkel ellátott
tanterem szolgál tornateremként a hidegebb

időszakban. Az országos iskolaelhagyás-
csökkentési program (PNRAS) keretében né-
hány éve itt is elindult a melegétel-program,
ami az igazgató elmondása szerint jelentős
mértékben növelte az iskolába járók arányát.
Mint mondta, a számok pozitív változást mu-
tatnak, évről évre egyre több a gyerek, akit a
szülők az otthonukhoz közeli, helyi tanintéz-
ményekbe íratnak be. Kiemelte, hogy az ál-

talános iskolába járók szempontjából nagyon
sokat jelent a polgármesteri hivatal által biz-
tosított iskolabusz, ami reggel 8 órára eljut-
tatja a környékbeli diákokat a
községközpontba, a nap végén pedig haza is
viszi őket. Hangsúlyozta, hogy az előző tan-
évet összesen 167 diákkal zárták, a létszám
pedig a 2026/2027-es tanévre is hasonlóan
mutakozik.

Fotó: Simon Imola Gabriella

Nyugati magyar irodalom

Megjelent a Korunk 2026. augusztusi lapszáma

A tematikus összeállítás tétje, hogy támpontokat adjon a nyugati magyar irodalom szerzőinek beillesztéséhez a magyar irodalom történetébe. A nyugati emigráció magyar irodalma visszafelé tekintve bőséges forrása a magyar irodalmi újítások történetének. Egyetemi oktatóként, többnyelvű értelmiségiként sokan kerültek a kádári Magyarországról emigrált szerzők közül párbeszédhelyzetbe az európai és amerikai kultúrák aktuális fejleményeivel. Ennek nyomán olyan jelentős életművek születtek, mint az Angliában letelepedett Gömöri György

vagy Határ Győzőé, a *Magyar Műhely*-szerkesztő párizsi Nagy Pálé, vagy az Egyesült Államok folyóiratkultúrájába beépülő András Sándoré vagy Mezei Árpádé, ezeknek a tárgyalását helyezi középpontba a lapszám, olyan kortárs, stockholmi kötődésű szerzők munkáit is bevonva, mint Gergely Tamás vagy Bereczky Veress Rebeka. A jelenleg tapasztalható egyre természete-sebb mobilitás azonban elkerülhetetlenné teszi a szembesülést a ténnyel, hogy a mostani dinamikának megvannak a maga előzményei, és akár azzal is, hogy a magyar irodalom jelentős szerzői igen gyakran nem kizárólag magyarul írtak. Ilyen szerzőknek tekinthetők a francia nyelvű életművet kibontakoztató Agota Kristof vagy a nemrég Booker-díjjal kitüntetett David Szalay. A lapszám tehát egyszerre vonja kritika alá a nyugati magyar irodalom klasszikus fogalmát és tár-

gyalja az emigráció jelentős magyar szerzőinek munkásságát, kitágítva a vizsgálódást jelentős képzőművészeti teljesítmények és kulturális együttműködések irányába is. A lapszám írásait az alábbi szerzők jegyzik: Áfra János, András Sándor, Balázs Hanna Imola, Balázs Imre József, Balog Alexandra, Bence Erika, Bereczky Veress Rebeka, Demény Péter, Fenyő Dániel, Földes Györgyi, Gálfalvi Ágnes, Gergely Tamás, Gömöri György, Havasréti József, Kincses Edina, Ladányi István, Szabó Xénia, Vallasek Júlia. A képanyag Gresa Márton munkája.

Erről jut eszembe

Nagy Miklós Kund

Azért a víz az úr! Akkor is, ha túl sok van belőle, és akkor is, ha vészesen fogyóban van. Az utóbbi jelenség talán még több rosszal jár, pláne, ha kegyetlen hőhullámmal is társul. Mint az utóbbi hetekben, napokban nálunk is, mióta Európa jelentős részére hőkupola telepedett, és úgy érezhetjük, búcsút inthetünk a mérsékelt égöv jótéteményeinek. Mi mérsékelt ma már erre felé?! Ami most van, az kíméletlen Afrika, vég nélküli, forró Szahara. A letaglózó hőséget persze mindenki saját életkora, állóképessége, vérmérséklete, életkörülményei szerint próbálja átvészelni, de nem kétlem, hogy ne viselne meg bárkit is a mostani víztelenséggel fellépett, kilátástalannak tűnő válságállapot, amely regionális, társadalmi vonatkozásban is lesújtó helyzeteket teremt. Egyénileg nyilván ki-ki a maga démonjaival száll harcba. Nekem például az alvásomat zavarta meg leginkább. A mind jobban felmelegedő blokkolás éjszakaról éjszakára újabb hőrekordokat dönt, ami krónikus kialvatlansághoz vezet. Nyugodt pihenés helyett rémálmokkal, félálomban kísértő víziókkal érkezik a virradat. A minap például, jobban mondva a miéjszaka (ha egyáltalán van ilyen) arra ébredtem, hogy az Így edződött az acél című egykor híres szovjet regénnyel küszködöm. Az egyik Osztrovskij szocreál remeke volt, kötelező olvasmány kisdíák koromban nálunk Nagyenyeden is az ötvenes években. A memória legrejtettebb bugyraiból hozhatták elő az agyforraló hőfokok, hiszen legalább hat év-tizede nem is került a szemem elé. Az acélt megedzik címen is forgalmazott könyvet biztos a vásárhelyiek is sokat emlegették akkoriban, hiszen Maros-parti városunk még később is a hőkezelés egyik fellegrára volt. Nem csak Nagy István regénye izzott a legmagasabb hőfokon akkortájt Kolozsváron, erre felé is új embert, új világot próbáltak teremteni az elvtársak. De máris kezdek elkalandozni. Könnyen ilyen hibába eshet a jegyzetítő, főleg, ha már ennyire benne van a korban. Mi mondhatni mindent megéltünk, amit megélhettünk, mesélhetnénk

eleget háborúról (bár azt még kisgyerek fejfelé vészeltük át!), rendszerváltásokról, diktatúráról, kitelepítésről, éhínségről, aszályról, vi-szályról, kollektivizálásról, államosításról, magánosításról, hidegről, melegről, árvízről, földrengésről, nukleáris katasztrófáról, falu-rombolásról, etnikai és egyéb gyűlöletkeltés-ről, covidos világjárványról, személyi kultuszról és az ezekkel járó megannyi rossz dologról, amit emberként nem lehet megúszni, a mi tájainkon különösen nem. Nem csoda, ha gondolatmenetünkben kitérőre tévedünk, mindezek valahogy napjaink valóságában és a kialvatlanság okozta eltévelyedésekben is benne vannak. Ahogy a mostani éghajlati rendellenességek is ide gyökereznek. Azok felelősségére fordítva a figyelmet, akik a társadalmakat irányítják, és a hatalmukat féltve az igazán sorsdöntő problémákat, amilyen a vésses klímaváltozás, nem hajlandók érdemben és idejében napirenden tartani, kezelni. A 12. óra végén bizony aktuálissá vált a csernavodai és a paksi atomerőmű leállításának, a Duna és a többi vízfelület drámai csökkenésének kérdése. És még ki tudja, a jelenlegi helyzet hova vezet! De a honi csúcspolitikusok mintha még most sem azzal foglalkoznának, ami tényleg a legfontosabb. Véletlen egybeesés, hogy egyszerre zajlik a póterettségi és a parlament rendkívüli ülésszaka. Könnyű kapcsolatot teremteni a kettő között. Főleg ironikusan. Biztos megteszi ön helyettem, kedves olvasó. Ettől persze a regionális energiaválság, vagy a Duna vízállásának égető kérdése nem tekinthető megoldottnak, sőt a narancssárga vagy vörös riasztás sem hoz megnyugvást a köztudatba. Ennél azért többet vár mindenki a politikusoktól, az országvezetőktől. Vajon ők netán abban bíznak, hogy egy-két esetleges hőzivatart minden problémát megold? Ilyenkor természetesen vélhető bármilyen áramkimaradás. De hát minek idegeskedem? Megszokhattam volna már, hogy ebben az országban minden csak ideiglenes.

HÉTKÖZNAPI TÖRTÉNET

Nagy Székely Ildikó

Dálya Balázs Bencére idén tavasszal figyeltem fel először egy vásárnap délelőtti istentiszteleten a kövesdombi református templomban. A frissen konfirmáltak csoportjával állt ki igehirdetés után a gyülekezet elé, és amikor rá került a sor, társaihoz hasonlóan ő is elmondta, mit adott neki az elmúlt két év hitbeli növekedés és közösséghez tartozás szempontjából. Pontosítok: nem elmondta, inkább előadta. Nem egy előre megírt szöveget olvasott fel, hanem improvizált, nem is akárhogy. Annyi természetes derű és spontán őszinteség volt a szavaiban, hogy hallgatósága megtapsolta.

Pár hete vásárnap délelőttjeim állandó helyszínén egy ifitábor él-ménybeszámolója hozta újra élem a beszédstílusával, frappáns fogalmazásmódjával mindenkit felvillanyozó tinédzsert. Ekkor ért meg bennem az elhatározás: megkérem, hogy legyen élettörténet-sorozatomban legújabb szereplője. Édesanyjával „szinkronban” mondott igent. Örültem a lehetőségnek, bár akkor még nem sejtettem, hogy ennek az éles eszű, kivételes humorérzékkel megáldott fiúnak egy egészen meglepő oldalát is megismerhetem, amikor pár nap múlva a lakótelepi sétány egyik padján beszélgetni kezdünk.

– Tizenégy éves vagyok, 2012. július 4-én születtem. A Dr. Bernády György Általános Iskolába járok, ősszel megyek nyolcadikba. Bár itt élek Marosvásárhelyen, sok

Előrevetített jövő nem mindennapi tiniszemmel

időt töltök Magyarországon, ugyanis ott van a legtöbb rokonunk, és Székelyudvarhelyen is, az anyai nagymamámnál – sorolt fel Balázs mindent, ami első szusszanásra eszébe jutott. A hobbijairól kérdeztem, és ekkor jött a meglepetés.

– Szeretek olvasni, filmeket nézni, és... filmeket készíteni. A filmes szakma érdekel a leginkább.

Egyértelmű volt, hogy csakis ezen a szálon folytathatjuk a kérdezz-felelek. Leginkább arra voltam kíváncsi, hogy mikor alakult ki Balázsban a hetedik művészet iránti vonzalom.

– Három-négyéves voltam, amikor anyukám elvitt a Művész moziba. Akkoriban rövidfilmeket is vetítettek, és emlékszem, hogy az animációban, amit megnéztünk, valamilyen zöld emberek szerepeltek. Nagyon megtetszett ez a képi világ, és azután anyukámmal gyakran jártunk moziba. Akkoriban még nem gondolkoztam azon, hogy ez legyen a hivatásom, de aztán tizenegy éves koromban láttam egy nagyon jó filmet Christopher Nolantól, annak hatására döntöttem el, hogy filmrendező szeretnék lenni. Azóta sokat fejlődtem ezen a téren, a közönségfilmekről áttértem a művészfilmekre, és közben magam is kipróbáltam a filmkészítést. Tavaly egy magyarországi filmfesztiválra is bejutottam egy rövidfilmmel, amit zsűritagként Puskás Peti is megnézett, ráadásul találkozhattam a Mindenki című rövidfilm Oscar-díjas rendezőjével,

Deák Kristóffal. Azóta Nemes Lászlóval, a szintén Oscarral elismert Saul fia című film rendezőjével is volt alkalmam találkozni. Jövő héten (sz. m.: ezen a héten) megint megyek Magyarországra, ugyanis egy marosvásárhelyi rendező meghívott egy rövidfilm forgatására. Eppes Attila főszereplésével. Nagy élmény lesz végignézni ezt a munkafolyamatot, annál is inkább, mivel az a vágyam, hogy idővel filmrendezőként és forgatókönyvíróként kerüljek be a magyar filmszakmába. Persze a román filmek is érdekelnek, Cristian Mungiu, Radu Judea alkotásait nézem. A magyar filmművészetből pedig például Tarr Béla-rendezéseket. Azt hiszem, egy tizenégy évestől ez egészen szokatlan.

– Hogyan született meg tavaly az a rövidfilm, amiről meséltél? – kérdeztem.

– Augusztus vége, szeptember eleje volt, már nem tudom pontosan, és éppen unatkoztam otthon, amikor rátaláltam a Cinemira Nemzetközi Gyerek- és Ifjúsági Filmfesztiválra. Készítettem a telefonommal egy kétperces rövidfilmet, körülbelül húsz perc volt a filmzés, aztán megvágtam, és beküldtem a fesztivál honlapjára. Októberben kaptunk értesítést arról, hogy elfogadták az alkotásom. Több mint száz rövidfilmet küldtek be a versenyzők abba a kategóriába, amelynek a tematikája a szabadság volt, én pedig bekerültem a top harmincba. Idén újra benevez-

tem erre a fesztiválra, de most már egy hosszabb, hétperces filmmel, amit nem egyedül készítettem, inkább csapatmunkának mondanám, ugyanis a templomtól is kaptam hozzá segítséget.

– Ennek az alkotásnak mi a tematikája?

– Ez bizonyos mértékben keresztény filmnek is nevezhető. Egy fiúról szól, aki egy reménytelen jövőbeli világban él, és egy hang irányításával eljut egy elásott bibliához. Számára ez a könyv ismeretlen, de minél többet megtud belőle Istenről, annál inkább szeretne a mennybe jutni. Aztán közbeszól a valóság... Szeptemberben lesz eredményhirdetés. Sokan mondták, hogy ez lett az eddigi legjobb filmem, úgyhogy reménykedem a sikerben.

– Még van egy éved az általános iskolából, de úgy sejtem, már eltervezted magadban a filmes karrier megvalósításához szükséges lépéseket – provokáltam beszélgetőtársamat a saját jövőképe feltárására.

– Nyolcadik után a Bolyai liceumban vagy a Református Kollégiumban társadalomtudomány szakon szándékszom továbbtanulni, aztán a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetemre szeretnék bejutni. Nagy vágyam, hogy főként Nyugat-Európában ismert legyek, és legalább egy Oscar-jelölést kiérdemeljek az alkotásaimmal.

A továbbiakban azt is megtudtam, hogy Balázs olvasás iránti szeretete is szorosan összefügg a filmes világgal: tizenegy évesen az

Egy ropi naplója című filmsorozat keltette fel az érdeklődését a film alapjául szolgáló könyvek iránt, amelyekből aztán minden héten megvásároltak neki egyet a szülei. Innen egyenes út vezetett a szépirodalom felé, ma pedig már Krasznahorkai László műveit olvassa, sőt június elején a marosvásárhelyi közönségtalálkozóan előben is hallgathatta a Nobel-díjas író.

– Igazából az is megfordult a fejemben, hogy író legyek, de aztán visszatértem a filmek világához, azzal jobban képpen vagyok – árulta el beszélgetőtársam, akit továbbbi kedvenc időtöltésekről is kérdeztem.

– Ilyenkor nyáron kimegyünk a barátokkal hajtányozni, igaz, inkább estefeje, mert napközben nagyon meleg van, vagy apukámmal biciklizünk – válaszolta.

Mielőtt elkészöntem volna, Balázs Istennel és az egyházzal való kapcsolatára terelődött a szó.

– Az első kátés évemben, augusztusban volt egy bucsini tábor, tulajdonképpen ott kezdtem igazán komolyan venni a hitet és a barátságot. Számomra a közösség volt az, ami sok kérdésemre választ adott, és Istennel való kapcsolatomat formálta, erősítette. Idén már lekönfirmált ifisként vehettem részt a bucsini táborban. Nagyon jól szórakoztunk, szinte egyfolytában kacagtunk. Év közben a heti ifis találkozókra is eljárok. Rendszerint egy fél órát játszunk, utána meg beszélgetünk a hitről és sok más témáról, időnként filmet is nézünk. Szeretek ott lenni, mert mindenki nagyon jó fej. Úgy érzem, a legjobb gyülekezetbe kerültem.

SZERKESZTETTE: VAJDA GYÖRGY

Védett területek kijelölése

Nem terhelik új kötelezettségek a gazdákat

Nemrég közzétették a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium (MMAP) honlapján azt a rendelettervezetet, ami a biodiverzitás szempontjából kiemelt területek országos jegyzékét tartalmazza. A tervezet kidolgozásában részt vevő Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium (MADR) tájékoztatása szerint az érintett gazdák számára nem vezettek be új kötelezettségeket.

A közleményben kiemelik, hogy a tervezetben kizárólag azokat a területeket rögzítik, amelyek már jelenleg is védett természeti övezethez tartoznak. Közéjük tartoznak többek között a természetvédelmi és nemzeti parkok, a Duna-delta Bioszféra Rezervátum, illetve más rezervátumok és a Romsilva kezelésében lévő területek.

Mint írták, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium gondoskodott róla, hogy a szóban

forgó részekkel átfedésben lévő állandó gyepterületek tulajdonosaira vagy használóira a jelenleg hatályos szabályokon túl ne háruljanak új kötelezettségek. Hangsúlyozzák, hogy a rendelettervezet azt is kimondja, hogy ha a jövőben módosítani szeretnék a szóban forgó területekre vonatkozó természetvédelmi előírásokat, ahhoz a telektulajdonos beleegyezésére és a Mezőgazdasági Mi-

nisztérium jóváhagyására is szükség lesz. Hozzá tették, hogy a minisztérium célja, hogy a biodiverzitás megőrzését szolgáló intézkedések kiegyensúlyozott módon valósuljanak meg, ezért folytatni fogják a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztériummal való együttműködést annak érdekében, hogy kiszámíthatóságot biztosítsanak a gazdák számára. (sz. v.)

Pelikánok a Duna-delta Bioszféra Rezervátumban

Fotó: Vajda György (archív)

Szívvvel-lélekkel a termőföldeken

A Nemes-kertészet története

A vadasdi Nemes család közel két évtizede foglalkozik zöldségtermesztéssel. A tavasszal elvetett magoktól a termények egész nyáron át tartó ápolásán keresztül az őszi betakarításig a természet ritmusához igazítják munkájukat és minőségi termékekkel látják el a környékbeli piacokat. A vállalkozás létrejöttéről és az ágazat csínjáról-bínjáról a kertészet társtulajdonosával, Nemes Izabellával beszélgettünk.

Szeredai Vivien

Nemes Izabella lapunknak elmondta, hogy már több mint 18 éve foglalkoznak aktívan zöldségtermesztéssel. Családi környezetben már fiatalkorukban is kivették a részüket a mezőgazdasági munkából, majd miután férjével, Lajossal hazaköltöztek Magyarországról, munkahely mellett próbálkoztak zöldségtermesztéssel – akkor még kisebb mértékben. Idővel a kertészkedés teljes értékű munkahellyé vált, az idejük nagy részét pedig azóta is a növénytermesztés foglalja le. Ma már a gyerekeikkel közösen művelik és vezetik a Nemes-kertészetet.

Megtudtuk, hogy a termelés ma közel hét hektárnyi területen történik, amiből a fóliasátras részek nagyjából 20 árt tesznek ki. Nemes Izabella kiemelte, hogy bár soknak tűnhet, ekkora birtokkal még mindig a kisebb termelők közé tartoznak. Mindezek ellenére a

munkamennyiség, amit a termények gondozása igényel, száz százalékbán felöleli a fizikai kapacitásukat. Hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági munka szempontjából rendkívül fontos, hogy az ember szeresse, amit csinál, külön-

ben sokszorosan fogja megérezni a feladatok súlyát. Mint mondta, az agrárium egy olyan terület, ahol a tapasztalatokból lehet a leginkább tanulni.

– Minden év más, elsősorban az időjárás miatt. A rendszer, amit egyik évben felállítunk, nem biztos, hogy a következőben is kellőképpen fog működni. Minden szezon végén megbeszéljük, hogy jövőre min fogunk változtatni, hogy még jobb legyen, aztán a következő év rendszerint teljesen másképp alakul. Minden idény változó, éppen

ezért a tanulás soha nem áll meg. A zöldségtermesztés egy olyan ágazat, ahol a végtelenségig lehet fejlődni – mondta.

Az idei szezonnal kapcsolatban Nemes Izabella kiemelte, hogy bár biztatóan indult, és a növények is nagyon jól mutatkoztak, a szélsőséges időjárás miatt a vártnál kevesebb zöldség tudott kellőképpen beérni. Mint mondta, a csapadékkal nem voltak gondok, azonban a jég több alkalommal is jelentős károkat okozott, emellett pedig az alacsonyabb átlaghőmérséklet sem

kedvezett a szabadföldi növényeknek.

A család tavasztól ősziig rendszerint a környékbeli piacokon értékesíti terményeit, amik között a friss és zsenge paradicsomtól és paprikától kezdve, a padlizsánon és sárgarépan át, az őszi káposztáig és krumpliig minden megtalálható. Nemes Izabella kiemelte, hogy bár a nehézáru (például krumpli vagy káposzta) termelése egyszerűbb, mint sok más növényé, tömegükből adódóan mégis sokkal több erőfeszítést vesznek igénybe. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a kisebb súlyú zöldségek között is találunk olyat, ami kiemelt odafigyelést igényel: a szabadföldi paprikát például kifejezetten nehéz megvédeni és gondozni. Kiemelte, hogy a kínálatukban szinte kivétel nélkül olyan növények szerepelnek, amik a környéken is honosak, hiszen a család és – a tapasztalatok alapján – a vásárlók is jobban ragaszkodnak a hagyományoshoz, a megszokotthoz.

– Nagyon jó érzés, és hálásak vagyunk, hogy számos visszajáró vásárlónk van, akik télen-nyáron keresnek minket. Éppen ezért igyekszünk továbbra is a tőlünk telhető legjobb minőséget biztosítani – mondta.

Fotó: Simon Imola Gabriella

Átutalják a gazdáknak az első negyedévi gázolaj-támogatást

Július 30-án, csütörtökön elfogadta a kormány a mezőgazdaságban használt gázolaj jövedéki adójának támogatására szánt költségvetés kiegészítését. Ez biztosítja, hogy kifizessék a gazdáknak a 2026. január 1. és március 31. között felhasznált gázolaj után járó támogatást – közölte Tánczos Barna ügyvivő mezőgazdasági miniszter.

A tárcavezető hangsúlyozta, a gázolaj-támogatás fontos segítség a mezőgazdasági munkák költségeinek fedezésében, de ugyanilyen fontos, hogy a visszatérítések ne több hónapos késéssel, hanem minél előbb megtörténjenek. „Ezért olyan rendszert javasoltam, amely jelentősen lerövidíti a fizetési határidőket, hogy a jövőben a gazdák a gázolaj megvásárlásától számított legfeljebb három hónapon belül visszakaphassák a csökkentett jövedéki adóra vonatkozó összegeket” – idézte Tánczost az RMDSZ közleménye.

Az elfogadott kormányhatározat szerint a 2026-os támogatási keret 620 millió lejről 94,3 millió lejjel 714,3 millió lejre nő. Így teljes egészében biztosított az első negyedévre járó támogatás kifizetése – mutattak rá.

2026-ban a mezőgazdaságban használt gázolaj után literenként 2,697 lej támogatás jár, amely a normál és a kedvezményes jövedéki adó közötti különbözetnek felel meg – emlékeztettek a közleményben. (Agerpres)

Sáskaveszély hőség miatt Magyarországon

Sáskaveszély miatt sürgősségi engedélyt adott több növényvédőszerre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) – olvasható a szervezet honlapján kedden közzétett tájékoztatóban.

Az intézkedést a szélsőségesen meleg és száraz nyári időjárással indokolták, emiatt ugyanis évről évre visszatérő gond a marokkói, az olasz és a vándorsáska kártétele. Ezek a rovarok főképp az aszályos alföldi területeket veszélyeztetik, elsősorban Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét, de másutt is megjelenhetnek, mert kiválóan repülnek és nagy távolságokat képesek megtenni. A sáskák leginkább a zöldségkultúrákat fenyegetik, a kertészeti és a szántóföldi növényállományban is komoly károkat okozhatnak. A veszélyt a vármegyei növényvédelmi felügyelők, valamint a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara is jelezte.

A közlemény szerint november 23-ig érvényes a Karate Zeon 5 CS, a Decis Forte, a Sumi Alfa 5 EC, a Ciperkill MAX, a Sherpa 100 EC és a Mospilan 20 SG készítmények sürgősségi engedélye, amely kizárólag sáska elleni felhasználásra vonatkozik, a kijuttatás számának túllépése nem ad lehetőséget. A hatóságok folyamatosan figyelik a sáskapopulációk előfordulását, hogy a gazdálkodókat naprakészen tájékoztathassák. (MTI)

Könnyű ellenfél Craiovának, nehéz a CFR-nek

Bálint Zsombor

Kisorsolták az európai labdarúgó-kupák play-off körének párosításait, noha csak a héten játsszák a 3. selejtező kör első meneteit. Ezért még nagyon sok a „ha”, de azért már most kijelenthető, hogy a CSU Craiovának nagy szerencséje volt, és jó esélye van a csoportkörre, míg a Kolozsvári CFR-t orbitális pech érte.

Mint tudjuk, a CSU Craiova csütörtökön Finnországban, Kuopióban lép a KuPS ellen pályára, a craiovai visszavágót pedig egy héttel később rendezik. Ha továbbjut, akkor biztos a csoportkörben, és azt, hogy melyik sorozatban, azt az örmény Ararát Armenia és a szlovén NK Celje közötti párbaj vesztesével döntik el egymás között. Ha viszont kikap, akkor is jó esélye marad a csoportkörre, hisz a részvételi jogot az ír Shamrock Rovers és az albán Egnatia csata vesztese ellen vívhatja ki. Állítható, hogy mindkét sorozatban favoritnak számít, azonban nagyon könnyen el is bukhatja ezeket, ha nem veszi komolyan az ellenfeleket.

Ezt a hibát (hogy nem veszi komolyan az ellenfelet) a CFR azonban biztosan nem követi el, hisz csak két nagyon nehéz ellenfélen túljutva kerülhet a Konferencialiga csoportkörébe. A norvég Tromsøvel most és jövő csütörtökön játszik, és ha tovább is jut, szinte lehetetlen feladat vár rá, hisz a play-off körben a Premier League képviselő, a Brighton

vár rá, amely ekkor kapcsolódik a sorozatba. Meglepetés lenne, ha a kolozsváriakat a csoportkörben látnánk viszont.

A Ferencváros nem engedhet meg magának botlást

Nyernie kell az Európa-liga 3. selejtező körében a Ferencvárosnak a lengyel Górnik Zabrze ellen, hogy biztos legyen a csoportkörben, ugyanis ha veszít, a Konferencialiga play-off körében nagyon erős ellenféllel, a francia elitet képviselő AS Monacóval mérkőzik. Ha továbbjut, akkor sincs könnyű opponense, hisz a török Trabzonspor érkezik, azonban ebben a párharcban „csupán” arról döntenek, hogy ki játszik az Európaligában és ki a Konferencialigában.

Egyaránt két ellenfélen kell még túljutnia a másik két talpon maradt magyar klubnak. A Debreceni VSC számára – ha legyőzi a dán FC Koppenhágát az oda-vissza párharcban – a finn Inter Turku és a liechtensteini FC Vaduz csatájának győztese jutott a play-offban. A győri ETO számára a lett FC Riga ellen némileg nagyobb az esély az első továbbjutásra, ha pedig sikerül, akkor a lengyel Lech Poznań és a ferőeri Klaksvík csata továbbjutóján át vezet az út a csoportkörbe.

A 3. selejtező kör mérkőzéseit a héten és jövő héten (a mérkőzések zömét csütörtökön) játsszák, a play-off kör kijelölt időpontjai augusztus 20. és 27.

Nyolc csapat indul a teremlabdarúgó 1. ligában

Megkezdte a felkészülést a teremlabdarúgó 1. liga új idényére a marosvásárhelyi CSM. Kacsó Endre vezetőedző irányításával 14 fős keret végelte az első átmozgató edzést a Simon László sportcsarnokban, közöttük három új érkező a bajnok Galaci Unitedtől, és a Déváról visszatérő Bogdan Covaci.

Mint kiderült, a héten sorsolják ki a bajnoki programot, az idény pedig várhatóan augusztus utolsó hétvégéjén rajtol. Hosszú idei bizonytalanság után véglegessé vált az is, hogy nyolc csapat lesz az idén is az élvonalban, így a lebonyolítás rendje is hasonló lehet, bár erről még nincs hivatalos információ. A tavalyi mezőnyhöz képest a Dévai Autobergamo nem iratkozott be, mint ahogy nem lesz a rajtnál az előző bajnokságban inkább csak statisztáló Mausoleul Mărășești sem. Helyettük a másodosztályt megnyerő Real Oltenia indul, amely Craiováról áttette a székhelyét a közeli Rojiște községbe, valamint a nagypályás bajnok CSU Craiova is indít egy csapatot, egyenesen az

élvonalban. (Nem szokatlan eset. A pénz beszél alapon korábban sem a Sepsi SIC-nek, sem az Autobergamónak nem kellett a másodosztályt megjárni, egyből az 1. ligában játszhattak.)

A marosvásárhelyiekkel azonos időben indította a felkészülést a Székelyudvarhelyi VSK is, amelyhez három válogatott szintű, meghatározó játékos tért vissza Magyarországról: Hadnagy István, Biró Attila és Bálint Andor. Ezzel Székelyudvarhely ismét beleszólhat a bajnoki címért zajló küzdelembe. Szintén a favoritok közé sorolják Marosvásárhelyt is a galaci erősítésekkel, míg a bajnok United kerete jelentősen gyengült, mint ahogy az ezüstérmes Sepsi SIC sem erősített. A Dévai West és a Luceafărul Buzău várhatóan a tavalyi szinthez hasonló kerettel rendelkezik majd, míg a két olténiai csapat körül sok a megválaszolatlan kérdés. A CSU Craiováról joggal feltételezhetjük, hogy sok pénzzel rendelkezik, így erős külföldieket szerződteshet majd. De ez majd csak az első forduló után derül ki. *(bálint)*

Nincs már hibátlan csapat a Superligában

Hétfőn két mérkőzéssel zárult a labdarúgó-Szuperliga 3. fordulója. Az FCSB hazai pályán kétgólos hátrányba került a Farullal szemben, ám a vége előtt néhány perccel sikerült egyenlőtenie, a találkozó 2-2-re végződött. A pontvesztése azonban azt jelenti, hogy a tabella élén marad ugyan, de már nincs százszázalékos csapat a mezőnyben. A nap másik mérkőzésén a Kolozsvári U 0-1-ről fordítva 2-1-re nyert az FC Botoșani ellen. A találkozót Sepsiszentgyörgyön rendezték, miután a kolozsvári stadion továbbra is fog-

lalt. A következő sepsiszentgyörgyi mérkőzést vasárnap helyett hétfőre halasztották, ekkor fogadja este fél tíztől a Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK az FCSB együttesét. Az időpont-módosítást azok után döntötték el, hogy a profi liga a Kolozsvári CFR kérésére elhalasztotta az U elleni városi rangadót, a mérkőzés ugyanis a CFR Tromsø elleni duplája közé ékelődött volna. Ezt követően a közvetítő televíziók saját műsorpolitikájuknak megfelelően pótolták a kieső találkozót. *(bálint)*

Az idei Elektromaros-futballtalálkozó margójára

Czibalmos Ferenc Attila

Idén immár második alkalommal gyűltek össze az 1980-ban alakult marosvásárhelyi Elektromaros Munkássportklub labdarúgó-szakosztályának egykori játékosai. Az eseménynek a klub egykori labdarúgója, Cristian Stoica által üzemeltetett „La Roșu” vendéglátóhely adott otthont. A találkozót maga a tulajdos, valamint Dolfy Freitag, a klub egykori szertárosa, illetve Koncz György és Florin Rîtea, a szakosztály volt futballistái szervezték.

A több generációt képviselő sportolók egy közös estebédre és pohárköszöntőre jöttek össze. A jelen lévő egykori klubtagok egy-egy névre szóló „Retro Electromureș” érdemoklevelet vehettek át, miközben Traian Buta egykori csapattársuk gitárakkordjaira hangolódtak. Nem maradt el a régi klubrigmusok közös éneklése sem, amelyet a résztvevők nagy átéléssel adtak elő. A rendszerváltás óta ez volt az ötödik alkalom, hogy a hajdani sportklub labdarúgói találkoztak.

A rendezvényen mintegy öt-hat generáció egykori játékosai vettek részt. A kapusok közül Marius Maier, Ioan Bordaș és Tiberiu Zibilean volt jelen. A mezőnyjátékosokat Márton Géza, Koncz György, Cornel Rîtea, Dobozi Emil, Jánosi László, Cristian Stoica, Kalo Géza, Claudiu Sălăgean, Márton László, Kovács Győző, Kiss József, Sente Csaba, Berki Ferenc, Eduard Bota, Traian Buta, Constantin Turcu, Molnár Csaba, Florin Rîtea, Moldován Levente, Darius Miclea, Peres Levente, Claudiu Man és Constantin Roman képviselték. Részt vett továbbá Soós János volt csapatszervező, Ioan Toader, Vasile Tâmpănu és Ioan Moldovan egykori vezetőségi tagok, valamint Dolfy Freitag szertáros.

A baráti találkozóról többen igazoltan, objektív vagy szubjektív okok miatt hiányoztak. A jelenlévők kegyelettel emlékeztek meg a szakosztály azon időszakának elhunyt vezetőiről, edzőiről és labdarúgóiról (többek között Vasile Moldovan, Dorin Naste, Emil Nae, Gáll Dezső, Jánosi Mihály, Fanici András, Kuti

Fotó: Czibalmos Ferenc Attila

Csaba, Dobra Csaba, Emil Lechințan volt labdarúgókról, valamint Gheorghe Mișu szakosztályelnökről, Józsa Márton szakszervezeti elnökről, Harkó Victor és Vasile Fărcaș vezetőségi tagokról, illetve id. Újfalvi Ferenc ifjúsági edzőről). Az emlékezés után a résztvevők késő esti órákig vitatták meg a régi mérkőzéseket és idézték fel a régmúlt emlékeit.

Az Elektromaros klub történetéről

Az Elektromaros elődje, a Cioacanul 1954-ben alakult Makkai János elnökletével. A klub 1972-től Ciocanul–Elektromaros, majd egy évvel később már tisztán Elektromaros néven szerepelt. 1980-ban jött létre az Elektromaros Munkássportklub, amely a hazai mérkőzéseit a Tudor negyedbeli stadionban játszotta; e létesítmény befogadóképességét az idők során 6000 férőhelyesre bővítették. Abban az

időszakban ez volt Románia második legnagyobb munkássportklubja egy galaci gyári sportegyesület után, hiszen összesen 16 szakosztályt működtetett.

A labdarúgó-szakosztály fennállása során négy idényt töltött a B osztályban, és hét szezont játszott a C osztályban.

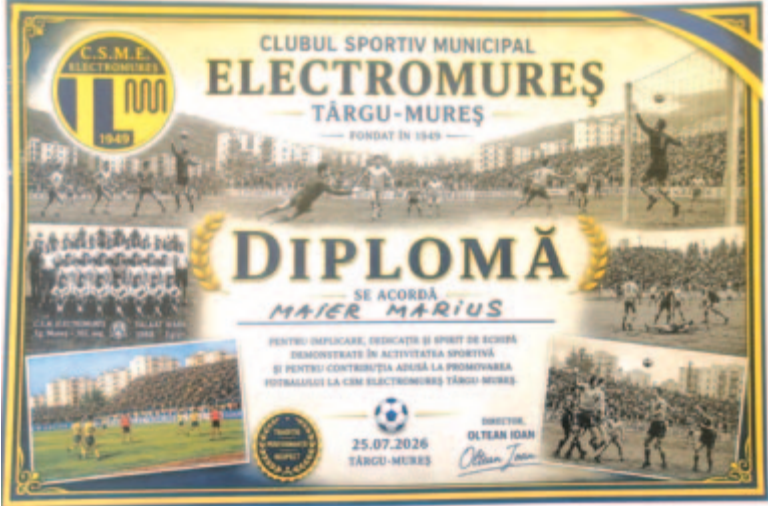
Az 1986–1987-es bajnoki idény végén a csapat Fazakas Árpád és Dorin Naste vezetésével megnyerte a C osztály 11. csoportját a szászrégeni Avântul és a székelyudvarhelyi Progresul előtt, ezzel kivívta a B osztályba való feljutást.

Az akkori együttes kerete a következő játékosokból állt: Dorin Naste, Ioan Bordaș, Marius Maier és Tiberiu Zibilean (kapusok); Körtesi Béla, Vass László, Koncz György, Ion Covaciu, Karda Márton, Szakács Mihály, Freitag Vili, Monoki Mihály, Cornel Rîtea, Claudiu Sălăgean, Kaló Géza, Papp Sándor, Szilágyi János, Varga

László, Ștefan Bordea, Ion Vlad, György Csaba, Kilin Zoltán, Ioan Groza, Sente Csaba, Fanici András, Eugen Neagoe, Cristian Stoica, Ursu József és Cristian Moldovan.

A másodosztályba frissen felkerült alakulatot a vezetőség új labdarúgókkal erősítette meg: érkezett Vasile Moldovan (CIL Máramarossziget), Lucian Popa és Márton László (ASA), Marian Bașno (Chimia Râmnicu Vâlcea), Gáll Dezső (ASA), Emil Lechințan (Mureșul Marosludas), Sorin Popa és Ioan Albu (Mureșul Déva), Eugen Grigore (Minerul Balánbánya), Ioan Cristea (FC Máramaros), valamint Kuti Csaba (Chimica Dicsőszentmárton).

Az Elektromaros Munkássportklub labdarúgó-szakosztálya 2006-ban, anyagi gondok miatt szűnt meg, pontosabban összeolvadt a nyárádtői Unireával, amely egy évvel később feljutott a C osztályba.

KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT

SZERKESZTETTE: SZER PÁLOSY PIROSKA

Narancssárga hőségriasztás

Az Országos Meteorológiai Szolgálat augusztus 4–5. között narancssárga hőségriasztást adott ki Maros megyére is. A Maros megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség elővigyázatosságra inti a lakosságot a kellemetlen események elkerülése végett.

Az említett időszakban a legmagasabb nappali hőmérséklet 35 és 38 °C között alakul, a hőérzet jelentősen romlik, a hő- és páratartalom mutató (ITU) pedig meghaladja a kritikus, 80 egységes küszöbértéket. Helyenként trópusi éjszakára is számítani kell, 20–24 °C közötti minimum-hőmérséklettel.

A lakosságnak az alábbiakat javasolják:

- kerüljék a közlekedést és a megerőltető fizikai tevékenységet a nap legmelegebb óráiban;
- fogyasszanak elegendő folyadékot, és kerüljék az alkoholt, valamint a magas koffeintartalmú italokat;
- viseljenek könnyű, világos színű ruházatot, és védjék fejüket a napsugárzástól;
- ne hagyjanak gyermekeket vagy háziállatokat parkoló gépjárműben, még rövid időre sem;

- fordítsanak kiemelt figyelmet a gyermekekre, az idősekre és a krónikus betegségben szenvedőkre;
- kerüljék a nyílt láng használatát a száraz növényzettel borított területeken, mivel a magas hőmérséklet és a szél kedvezhet a tüzesetek kialakulásának;
- fontos továbbá, hogy forró nyári napokon az idősebbek ne a legmelegebb órákra időzítsék a piaci bevásárlást;

- lehetőleg éjjel szellőztessenek;
- sose hagyják a gyermekeket, állatokat (például kutyát) zárt, szellőzés nélküli parkoló autóban;
- ne hagyjanak az autóban nap-sütésnek kitétt helyen sprayt vagy gázgyújtót, mert ezek tüzet okozhatnak;
- a szabadban tartózkodást a kora reggeli (6–10 óráig) és az esti órákra (18–22) érdemes korlátozni, ugyanakkor árnyékos helyen kell

Fotó: Szer Pálósy Piroksa

pihenni napközben. Ha túl sokáig tartózkodott szabadban, akkor legalább 1-2 órát légkondicionált környezetben töltsön el, míg a szervezet lehül, és ismét visszatérhet a kánikulába.

- csökkentse a fizikai munkavégzést.

Elővigyázatos fürdőzés, strandolás

A kánikula a vízparton, illetve a vízben viselhető el leginkább, azonban ez felelőtlen és megdondatlan viselkedéssel veszélyessé is válhat.

Néhány tanács a biztonságos strandoláshoz:

- Ne fürödjön közvetlenül étkezés után, teli gyomorral!
- Szeszies ital, vagy egyéb bódító hatású szer által befolyásolt állapotban tartózkodjon a fürdözéstől.
- Napozás után testét zuhanyozással, vagy más módon hűtse le, felhevült testtel ne ugorjon a vízbe.
- Szív és érrendszeri, légző-, továbbá mozgásszervi betegségben szenvedők egyedül soha ne fürödjének.
- Aki nem tud úszni, mély vízben ne használjon felfújható fürdőeszközt (gumicsónak, gumimatrac), azon lehetőleg ne aludjon el.

Étkezési tanácsok

- Kánikulában számolni kell azzal, hogy az izzadsággal és párolgással leadott folyadékvesztesség jelentősen megnő, a fokozott folyadékvesztesség mellett sóvesztesség is jelentkezik. Ezért ajánlottak a megfelelő ásványianyag-tartalommal rendelkező folyadékok, hiszen nem csak a nátriumot kell pótolni, hanem a káliumot, magnéziumot és kalciumot is.

- Ne fogyasszon olyan innivalót, amely sok cukrot, koffeint vagy alkoholt tartalmaz – ezek fokozzák a szomjúságérzetet, és még több folyadékot vonnak el a szervezettől.

- Az étrend legyen zöldségfélékben és gyümölcsökben gazdag. A salátafélék emésztése nem veszi igénybe túlságosan a szervezetet, ezenkívül tartalmazza az immunrendszer erősítéséhez szükséges vitaminokat és ásványi anyagokat.

Hosszabb utazás esetén

- A nagy meleg még az egészséges szervezetet is megviseli, nem-hogy a fáradt, idős szervezetet. Aki a várost elhagyva túrázni, strandolni indul, legyen elővigyázatos.

- A járművezetők a nyári időszakban, a nagy meleg miatt gyakrabban ellenőrizték járműveik kerekének a légnyomását.

- Aki hosszabb útra indul, annak a gépkocsijában legyen megfelelő mennyiségű folyadék.

- A kánikula a járművezetők szervezetét is megterheli, a reflexek tompulnak, a vezetők még türelmetlenebbek, indulatosak.

- A nyári időszakban a jó úti viszonyok ellenére is be kell tartani az adott útra megengedett legnagyobb haladási sebességet.

- Ha hosszabb utat kell megtenni, érdemes két-három óránként, vagy szükség szerint pihenőt tervezni és tartani.

A veszélyhelyzetek előtt, alatt és után követendő magatartásról további információk a fiipregatit.ro oldalon található – tájékoztatott közleményben a Maros megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség. (pálósy)

Erdőtüzek oltásánál román tűzoltók is

Görögországban és Franciaországban

Augusztus 1. és szeptember 15. között a Belügyminisztérium alá tartozó Katasztrófavédelmi Főosztály, a Román Katasztrófavédelmi Főfelügyelőségen keresztül, egy erdőtüzek oltására szakosodott nemzeti bevetési egységgel vesz részt Franciaország mellett Görögországban is Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága által szervezett előzetes készenléti program keretében.

A küldetés célja, hogy támogassa a görög hatóságokat is a reagálóképesség megerősítésében, valamint az erdőtüzek által jelentett kockázatok hatékony kezelésében.

Az első, 40 tűzoltóból álló kontingens július 30-án indult Görögországba. A küldetés végrehajtásához a román egység a következő technikai eszközökkel rendelkezik: két, egyenként 3000 literes erdőtüzek oltására szolgáló tűzoltóautó, egy 5000 literes tűzoltóautó, egy 10.000 literes nagy kapacitású tűzoltóautó, egy 30.000 literes vízszállító tartálykocsi, egy elsődleges beavatkozásra és irányításra szolgáló jármű pilóta nélküli légi járműrendszerrel felszerelve, egy rövidhullámú rádiókommunikációs jármű, egy kisbusz, egy konténerszállító teherautó, valamint egy tűzoltóberendezésekkel felszerelt teherautó, valamint egy tűzoltóberendezésekkel felszerelt teherautó.

A küldetés folyamatosságának biztosítása érdekében az állományváltást augusztus 16-án és 31-én tervezik. Ekkor két újabb, egyenként 40 fős tűzoltókontingens veszi át a szolgálatot az Athén közelében bevetésen lévő állománytól. Az előzetes készenléti program fő céljai az erdőtüzek esetén szükséges reagálási idő csökkentése, a tagállamok beavatkozó egységeinek felkészültségi szintjének növelése, valamint a részt vevő erők közötti együttműködés és összehangolt működés erősítése. A küldetés teljes időtartama alatt a román, erdőtüzek oltására szakosodott egység megfigyelési és beavatkozási feladatokat lát el a Görögország területén keletkező erdőtüzek megfékezése és felszámolása érdekében, a görög hatóságok által kijelölt térségekben.

Az Európai Unió által finanszírozott támogatási programot az előző évek pusztító erdőtüzei által súlyosan érintett európai közösségek megsegítésére hozták létre. A kezdeményezés az EU új, a dél-európai erdőtüzek megelőzését és visszaszorítását célzó politikájának része. Az idei évben Görögország területén Románia, Csehország, Franciaország és Moldova beavatkozó egységei vesznek részt a programban.

A második váltás hazaért Franciaországból

A július 16–31. közötti időszakban Franciaországban szolgálatot teljesítő, erdőtüzek oltására szakosodott román nemzeti modul második váltása tegnap este visszatért Romániába. A kéthetes küldetés során a román tűzoltók a francia hatóságok által koordinált műveleti egységbe integrálódva látták el feladataikat. A helyszíni műveleti parancsnokságok utasításai alapján egymást követően avatkoztak be a Pontevès, Brignoles és Correns térségében pusztító erdőtüzek oltásában, az aktuális helyzet alakulásának megfelelően. A küldetés során szerzett tapasztalatok hozzájárulnak a Katasztrófavédelmi Főfelügyelőség operatív képességeinek megerősítéséhez, valamint a polgári védelem területén folytatott nemzetközi együttműködés fejlesztéséhez. Mindez az európai partnerekkel közösen alkalmazott bevált gyakorlatok és a levont tanulságok hasznosítása révén valósul meg. Románia franciaországi küldetése folytatódik, az erdőtüzek oltására szakosodott modul harmadik váltása jelenleg is műveleti feladatokat lát el, támogatva a francia hatóságok munkáját – tájékoztatott a Román Katasztrófavédelmi Főfelügyelőség sajtóközleményben. (szer)

Ügyvéd által is benyújthatók

Anyakönyvi okiratok átírása

A Maros Megyei Személynyilvántartó Főigazgatóság tájékoztatja a lakosságot a polgári anyakönyvi okiratokról szóló, módosított és kiegészített, újraközlött 1996. évi 119-es számú törvény 59.¹ cikkét érintő jogszabályi változásokról, mely a külföldön kiállított okiratokkal rendelkező és azok román anyakönyvi nyilvántartásba történő átírására kötelezett állampolgárokat érinti.

Az új rendelkezések szerint a külföldi hatóságok által kiállított születési, házassági vagy többnyelvű anyakönyvi kivonatok román anyakönyvi nyilvántartásba történő átírására irányuló kérelmek immár ügyvéd által is benyújthatók. Az okirat jogosultja, annak törvényes képviselője vagy az arra jogosult személy által meghatalmazott ügyvéd a kérelmet meghatalmazás alapján benyújthatja, így az érintett személynek nem szükséges személyesen megjelennie az ügyintézés során.

A hatóságok ugyanakkor felhívják a figyelmet arra, hogy ez a lehetőség nem minden esetre vonatkozik.

Az ügyvédi úton történő benyújtás kizárólag az 1996. évi 119-es számú törvény 41. cikkének (1)–(6) és (11)–(16) bekezdéseiben meghatározott esetekben alkalmazható, vagyis azokban a helyzetekben, amelyekben a jogszabály eddig is lehetővé tette a meghatalmazott útján, külön meghatalmazással történő benyújtást, a 2024. évi 255-ös számú kormányhatározattal jóváhagyott, a polgári anyakönyvi ügyek egységes alkalmazására vonatkozó módszertani normák szerint.

A hatályos jogszabályok a jogi képviselőt szabályozzák, azonban ez nem jelenti azt, hogy az ügyvéd a jogosult vagy az arra feljogosított személy helyett személyes nyilatkozatokat tehetne.

Ennek megfelelően a polgári anyakönyvi ügyekre vonatkozó rendelkezések egységes alkalmazásáról szóló, a 2024. évi 255-ös számú kormányhatározattal jóváhagyott módszertani normák (utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel) 100. cikkének (1) bekezdésében előírt nyilatkozatokat kizárólag az érintett személyek tehetik meg saját nevükben, a jogszabályban meghatározott feltételek szerint. (sz.)

Egyelőre nem lesz elektromos Lamborghini

Az elmúlt években számos autógyártó gondolkodott el azon, hogy mikor és hogyan érdemes bevezetnie az elektromos hajtásláncot a kínálatába. Míg egyes gyártók gyorsan léptek, és szinte azonnal előálltak egy villanyautóval, addig más márkák a végletekig

ragaszkodnak a belső égésű motorokhoz vagy a hibrid hajtáshoz. A hétköznapi autók piacán tapasztalható kihívásoknál azonban jóval nagyobb fejtörést okoz az elektromos átállás a sportautógyártók számára. Ennek oka, hogy a sportautók DNS-ének eddig szer-

ves részét képezte a benzingőz és a jellegzetes, erőteljes motorhang. A Ferrari nemrégiben belépett az elektromos érába, és piacra dobta Luce elnevezésű villanyautóját. Bár korai még a végleges siker megállapításáról beszélni, az eddigi eladási adatok kedvezőek,

Elektromos Lamborghini-koncepció

Forrás: Lamborghini

Idén érkezik az első elektromos Range Rover Sport

Az angol beteg, a pöffeszkedő SUV vagy éppen a guruló gardrób szekrény, mindegyik kifejezés ugyanazt takarja: a Range Rover Sportot. Egy megosztó autóról van szó, ami egyszerre kíváncsú és egyszerre van meg benne a kockázat, az angol beteg becenév ugyanis arra utal, hogy bizony tud probléma lenni ezekkel az autókkal, ha pedig beüt a baj, az igencsak zsebbe nyúló. Persze nagy valószínűséggel ebben az esetben is nagyban hozzátartozik a történehez, hogy milyen tulajdonosa volt az autónak, és mennyire tartotta karban. Mostantól viszont lehet, hogy egyszerűbb, kevésbé költséges lesz a szervizelés, hiszen az összetett belső égésű motort felváltja az elektromos hajtás, amely ebben az esetben mindegy, hogy kinek tetszik vagy kinek nem, az viszont tény, hogy sokkal kevesebb alkatrész van egy villanyautóban – azaz kevesebb dolog tud elromlani – és sokkal könnyebben szerelhető is.

A Range Rover Electric piacra kerülésére lassan két éve várunk, a várólisták telnek, az autók azonban még mindig erős késésben

vannak, a gyártó ettől függetlenül nem áll le a fejlesztésekkel, és a Goodwood Festival of Speed egyik zártkörű rendezvényén prototípust mutattak be a kisebb, feszesebb, agilisabb modellből, a Range Rover Sportból. Az elektromos változat minden valószínűség szerint a legerősebb és legnyomatékosabb lesz a szériában, a futóművet újrachangolják, és valószínűleg egy kapcsolható szintetikus motorhangot is kap majd, de ennél több részletet egyelőre nem árult el a technikáról a Jaguar-Land Rover.

A Goodwoodon bemutatott villanyautó a ma ismert Range Rover Sport alapjaira épül, és megjelenése után párhuzamosan fut majd a plug-in hibrid, mild hibrid V8, illetve dízel változatokkal, hogy minden vásárló megtalálja a számára ideális hajtásláncot. Amúgy sincs olyan nagy piaca a Range Rovereknek, nem akarnak azon veszíteni, hogy csak egyféle hajtásláncot kínálják.

A Range Rover Sport pontos tulajdonságait még idén megismerjük, a csúcsmodell elektromos változata pedig vélhetően a jövő év elején kerül forgalomba. Martin Limpert, a Range Rover igazgatója korábban úgy nyilatkozott a szaksajtónak, hogy több időt szerettek volna szánni arra, hogy a jármű ízig-vérig tökéletes Range Rover legyen; ennek tudható be a fejlesztés többszöri csúszása. Továbbá egyes híresztelések szerint a márka arra is készül, hogy az Evoque-ból és a Velar-ból szintén készítsen tisztán elektromos változatot, ez azonban egyelőre a távolabbi jövő zenéje.

Elektromos Range Rover Sport, illusztráció

Forrás: Range Rover

holott a márka elektromos korszakának még csak a kezdetén tartunk.

Azonban a Ferrari nagy riválisa, a Lamborghini nemrég bejelentette, hogy behúzza a kézféket az elektromos átállás terén. Korábban több alkalommal lehetett hallani a márka ilyen irányú fejlesztéséről, sőt lényegében nyomon lehetett követni, hogy milyen stádiumban áll az elektromos Lambo fejlesztése. Ezért is hatott érdekesnek, amikor az olasz szupersportautó-gyártó elhalasztotta az első elektromos modelljének a piaci bevezetését, a legfrissebb ütemterv szerint az első zéró emissziós Lamborghini legkorábban csak 2030 után érkezhethet meg.

A márka azzal indokolta a stratégiaváltást, hogy az ügyfelei jelentős része hallani sem akar arról, hogy a sportautóját akkumulátorok és villanymotor hajtja. Federico Cossalter, a Lamborghini egyik vezető tisztségviselője elmondta, hogy a vásárlóik körében szinte nulla volt a nyitottság és az érdeklődés a tisztán elektromos autók iránt, a villanyautók steril vezetési élményét nem tartják összeegyeztethetőnek a Lamborghini imázsával.

Emellett a vállalat szerint az elektromos technológia egyelőre „nem elég érett” ahhoz, hogy egy nehéz akkumulátorpakkal is hozni tudja azokat az értékeket, amelyeket az olasz márka képvisel. A vezetőség szerint a szintetikus hangok és szimulált sebességváltások nem nyújtanak kellően hiteles élményt egy ilyen kategóriájú sportautóban. Valószínű, hogy ezen okok mellett

az anyavállalat, a Volkswagen csoport gondjai sem segítik elő az elektromos sportautó költséges fejlesztését, amelyen emiatt a profit is kisebb lenne. Ugyanakkor elég gyenge lábakon áll az az indok az olasz márka részéről, hogy nem elég érett a villanyhajtás, hiszen az elmúlt bő egy évtizedben lényegében ez a technológia borította fel az évtizedes erőegyensúlyokat az autóiparban, illetve lélegzetelállítóan erős elektromos autók kerültek a piacra, elég csak a Tesla Plaid modellekre gondolni, de ott van a Rimac, amely lényegében minden sebességrekordot megdöntött. Meggyőződésünk, hogy egy Plaid változatú Teslával, egy Porsche Taycannal vagy egy Rimaccal is lehet élményautózni. Ugyanakkor a Volkswagen anyagi gondjai és a vásárlói kör masszív elutasítása sokkal valószínűsőbb indoknak tűnik.

A Lamborghini, bár elhalasztja a tisztán elektromos modelljének a piacra vezetését, nem zárkózik el teljesen az elektromos hajtástól, a márka a „hidat” a plug-in, azaz konnektoros hibridekben látja. A Revuelto, a Temerario és az Urus SE után a kínálat negyedik modelljeként érkező Lanzador is megkapja a benzinmotor és a villanyhajtás kombinációját, így a márka teljes palettája hibriddé válik. Bár a háttérben folytatódik a tisztán elektromos hajtás fejlesztése, az olaszok addig tervezik életben tartani a belső égésű motorokat, ameddig a globális szabályozások és a károsanyag-kibocsátási normák azt csak minimálisan megengedik.

Egy, azaz egy autót hív vissza a Toyota

A visszahívás nem jelent problémát önmagában, hiszen ez mindössze annyit jelent, hogy a gyártó felfedezett egy hibát, amit kijavít. Tévedni emberi dolog, tartja a mondas, de ezért vállalni is kell érte a felelősséget. Az autógyártók esetében ez a felelősségvállalás a visszahívás, amelyhez minden esetben tartozik egy szám is. A ritkább autók és modellek esetében értelemszerűen egy alacsonyabb szám, mivel ezekből a gyártók is kevesebbet adnak el, a népszerűbb és nem melleleg megfizethetőbb autók esetében viszont egy nagyobb szám szerepel a visszahívás mellett. Azonban a Toyota most teljesen más szintre emelte a visszahívást, az Egyesült Államokban visszahívott egy darab Tundrát. Adalék a történehez, hogy az említett modell kimondottan felkapott az óceán túlsó partján.

Nemrég egy nagyobb kereskedés, a Southeast Toyota Distributors kezdeményezett visszahívást, miután belefutottak egy kellemetlen adminisztrációs hibába. Egyik ügyfelük úgy rendelt tőlük autót, hogy ahhoz egy kiegészítő csomagot is bepípált az extrák listáján. Itt egy komolyabb kiegészítőről van szó, ami némileg megváltoztatja az autó teljes tömegét. Ez több dolgot is magával vonz, hiszen így változik az autó hivatalos önsúlya és ami még fontosabb, a terhelhetősége is.

Toyota Tundra, illusztráció

Forrás: Toyota

Nándorfehérvártól Mohácsig (I.)

Túl vagyunk a nándorfehérvári diadal 570. évfordulóján, és közeledik történelmünk egyik legtragikusabb eseményének, a mohácsi vészként emlegetett totális vereségnek a fél évezredes évfordulója. Ezekre az alkalmakra szánt írásaimban megfogalmazott gondolataimat, átéléseimet osztom meg az Olvasóval. Először Hunyadi János személyiségét és emlékezetét, „törökverésének” kihatásait elemzem, majd Mohács előzményeit, balsorsát, kihatásait. Nyilván a teljesség igénye nélkül, a témában nem szakemberként, de a magam következtetései és tapasztalatai alapján.

Dr. Ábrám Zoltán

Hunyadi János Európa középső és keleti részében jól ismert, kiváltképpen a Balkánon messzemenően tisztelt történelmi személyiség. A Balkán-félsziget az emberiség történelmében és különösen Európa ókori kultúrájának a megőrzésében irigyléseméltó küldetést és szerepet töltött be, Délkelet-Európa minden szögletében római és bizánci műemlékek hirdetik a dicső múltat, európaiságunkat, keresztény értékeinket, kulturális örökségünket. Az már más kérdés, hogy – a földrajzi adottságokból adódóan – az ezeréves bizánci uralmat közel fél évezredes oszmán befolyás követte. Vajon milyen világban élnénk ma, ha a népvándorlás Európa keleti felét érintette volna, az iszlám térhódítás pedig nyugaton teljesedett volna be? De az is kérdés, hogy milyen lenne a mai Buda vagy Bécs vagy Róma, ha 450 évig török helytartóság, vilajet uralta volna?

Meggyőződésem, hogy a kontinens nyugati felében is többet említenék Hunyadi nevét, ha Konstantinápoly 1453-as eleste után három évvel a nyugati keresztény világ központját, Rómát is meghódította volna II. Mehmed szultán a stratégiai védőbástya, Nándorfehérvár elfoglalását köve-

ellenére, hogy a nándorfehérvári ütközet mindkét hőse hetekkel később pestis áldozata lett, és már csak a szellemüktől kellett félnie a töröknek.

Hunyadi János „halhatatlanságának” a jele, hogy Európa, a pápaság megmentése iránti aggodalomból, majd hálából pápai rendeletre bevették a déli harangszót. Így sokszínű „tündérkertünk”, Erdélyországunk számos vallást követő templomaiban napról napra felcsendül a harang delet és győzelmet jelző örömhanga, kézi vagy már inkább gépi vezérléssel. Délben a keresztény emberre is ráfér egy kis pihenés, no meg a hála önkifejezése, hogy végül is megtarthatta, megtartotta Krisztus-hitét. Ha a vallásosság felívelőben lenne a mi tájainkon, akkor egy kis hálaadó imádságot is bevezethetnének délben, Allahot amúgy is ötször dicsérik naponta a muzulmánok. Szóval, ne búslakodjunk folyton – arra akad ok elég –, inkább örüljünk keresztény, európai és magyar mivoltunk megőrzésének okán.

Bizony, kontinensünk számos országa hosszú ideig, akár a 15. század végétől a 19. század végéig, vagy éppenséggel a 20. század elejéig az oszmán birodalom hatása alatt létezett. Magyarországon csak másfél századra vetette meg a lábát

egyenesen skizofrén állapot, hogy mit/kit, mikor és hogyan neveznek el. Végül, de nem utolsósorban Hunyadi nem egyenlő Hunedoarával, amiként Shakespeare sem Sekszpír, még kevésbé Sákeszpeáre.

Hunyadi János megbecsülése témájában még leirom az alábbi történetet. Az erdélyi Vaskapu keleti bejáratánál, a Várhelyhez (Sarmizegetusa) tartozó Zajkány (Zeicani) település közelében 1442-ben Hunyadi fényes győzelmet aratott az Erdélyre törő, sokszoros túlerőben levő török sereg ellen. Ennek emlékére a csata helyszínén a vajdahunyadi vasgyárban öntöttvasból készült emlékoszlopot állítottak 1896. szeptember 6-án, a millennium évében és az ütközet napján. A buzogányos oszlop 1992-ig sértetlenül állott felállításá helyszínén, majd egy júniusi éjszakán erőgépekkel ledöntötték, a buzogány eltűnt, a tetteseket nem találták. Egy évvel később a buzogány előkerült egy közeli tóból, múzeumba került, de innen is eltűnt. 2003 áprilisában az emlékmű talapzatát is elbontották. Mára pedig az utolsó magyar lakos is örök álmát alussza a falu temetőjében. Talán az volt a gondja Iancu „szimpatizánsainak”, hogy János csatájának helyszínét a monarchiabeli Történelmi és Régészeti Társulat jelölte meg? És gondoljuk-e komolyan az olyan történelmi hűzásokat, amelyek ilyen megbecsülésben részesülnek?

Amúgy jól emlékezhetünk arra a négy évvel korábbi eseményre, amikor a marosvásárhelyi vár területén felavatták Hunyadi János mellszobrát, Bocskay Vince szobrászművész alkotását. Talapzatára tapintatból az került: Iohannes de Hunyad 1456. A felavatásra váró szoborról még le sem került a lepel, de féltucatnyi román hazafi, egyikük éppen rövidnadrágban a júliusi melegben, mindnyájan zászlókkal (no, nem a hollócímeressel) a kezükben, körbevették a kronológiai szempontból első számú Jankójuk szobrát, és máris megkoszorúzták azzal a nemzeti lobogóval, amelyet sem Hunyadi János, sem fia, Corvin Mátyás nem ismert. Igaz, az akkoriban még meg nem született magyar lobogót sem, a hollósat azonban igen. Erről a témáról ennyit.

Megjegyzem, előbb halkan, majd egészen hangosan: Hunyadi János legalább egy mellszobrot megérdemelne az egykori Nándorfehérvár, a mai Belgrád várában is. Amikor ott jártam, a Dunára és a beleömlő Szávára való kilátás, a várfalak mentén elhelyezett harcászati eszközök látványán túl nem kis odafigyelésbe és erőfeszítésbe került megtalálni azt a követ, amelyen három nyelven (szerbül, magyarul és angolul) az alábbi szöveg olvasható: „1456. július 22-én Belgrád védői, élükön Hunyadi Jánossal, ezen a helyen arattak döntő győzelmet a törökök felett”. Nos, ez lenne a hála az Európát megrengető hőstettért és áldozatért? Sajnos Hunyadi halálának helyszínére, közígazgatásilag a mai szerb fővároshoz, Belgrádhhoz tartozó Zimonyba már nem sikerült eljutnom. Őszintén szólva nem is kíváncsi voltam a helyszínről, miután a világhálón elem tárulkozott Hunyadi egész alakos vasszobra, amely a nándorfehérvári csata tekintélyelvűsége és az azt követő pestisjárvány siralma helyett egy egészen naiv és erőtlenségében semmitmondó, tőlünk idegen alakot ábrázol.

A vajdahunyadi vár

Fotók: dr. Ábrám Zoltán

A fentieknek legalább a magyar lelkünkben való ellensúlyozására nemrég nagyon sokan örömmel, érdeklődéssel, szeretettel követtük a Hunyadi János korát, katonai sikereit, személyiségét bemutató filmet. Ráadásul némi büszkeséggel töltött el, hogy a zabolai származású, Kézdivásárhelyen érettségizett, a színművészeti tanulmányait Marosvásárhelyen végző, filmes karrierjét megelőzően a Tompa Miklós nevét viselő társulat deszkáit koptató Kádár L. Gellért volt a Hunyadi c. filmsorozat főszereplője. Bán Mór alkotásának érdeme, hogy megerősítette az odafigyelést a 15. század dicső korára, a kormányzó személyiségére, európai léptékű hőstetteire, sőt még a vajdahunyadi vár meglátogatására is kedvező reklámként szolgált.

Az elmúlt esztendőben kétszer is jártam Vajdahunyadon az Erdélyi Kárpát Egyesület sikeres honismereti kirándulásainak köszönhetően. Első alkalommal belülről is végigjártuk a szépen restaurált vár minden látogatható belső udvarát, tereit, termeit, kiállításait. Országház terem, lovagterem, Aranyház, Mátyás-loggia, Corvin János-bátya, Nebojsza-torony, további tornyok, Kapisztrán-lépcső, kinczócella, gyilokjáró, konyha, mögötte a medveárok, legendás várkút a török felirattal és a többi. A vajdahunyadi vár (Castelul Corvini-lor, régen Castelul Hunedoara) az egykori dicsőséget hirdeti a jelenen át a jövőnek. Luxemburgi Zsigmond magyar királytól kapta adományba Hunyadi János apja a család névadó hunyadi birtokát, és a megörökölt erődítményt a fiú építette ki rangjához méltó lovagvárrá. Hunyadi János kormányzósága alatt a várában élt felesége, Szilágyi Erzsébet. A fekete hollóval, akár kőbe vésett fehér domborművével, továbbá a többféle kormányzósági címmel, a Szilágyi család címerével, a székelységet megtestesítő nap és hold jelképpel, ugyanakkor a legyőzött félhollóval több helyen találkozhatunk a várkastélyban jártunkban-keltünkben. Dicséretes, hogy az ismertető pannókon három nyelven (román, angol, magyar) szerezhetünk hasznos ismereteket, no meg az is, hogy Ioan de Hunedoara mellszobrában vagy éppenséggel fia, Matia Corvin gyönyörű magyar címeres festményében is gyönyörködhetünk egyebek – például egészen naiv festmények – mellett. Persze, azért Drakula Vajdahunyadon sem hiányzik az árusok kínálatából. Szóval, Hunyadi országtól Drakula országáig.

Második vajdahunyadi látogatásomkor csak kívülről láthattuk, hogy időközben felkerült Hunyadi természetes szobra az egyik várbástyára, és nosztalgiakirándulást tet-

tünk a monarchiabeli kisvasút nyomvonalán, amelyen a vasércet szállították a vonatozás és a bányászat aranykorában, amit egy későbbi aranykorszakban sikerült végérvényesen megszüntetni, azaz halálra ítélni. A síneket felszedték, csupán néhány helyen sikerül még fellelni a talpfákat, a völgyhidak csonka-némán meredeznek, két alagút (az egyik 747 méteres) ma is átjárható, és hirdeti a pusztulás örökkévalóságát. Egyúttal megtapasztaltam, hogyan éli mindennapjait a nagy hadvezér, Hunyadi János emlékéit is felidéző város, amely nándorfehérvári győzelmének és azt követő halálának 570. évfordulója alkalmából emlékévet hirdetett (anul Iancu de Hunedoara). A vajdahunyadi várában lezajló eseménysorozat vásárt, filmvetítést, Stradivarius zenei napokat, középkori fesztivált hirdet a plakátján. Figyelemfelkeltő bannerekkel is lehet találkozni, a Hunyadi-évet népszerűsítve, például a zenés szökőkúton túli kultúrház előtt, melyen a nagy hadvezér talpig páncélban tekint „alattvalóira”. Egy másik „ínyencsége” az egykor acélos aranykorszakot megélt városnak, hogy a kohászati kombinát vendégházában a kondukátort és korát tárgyi emlékekkel felelevenítő múzeumban (az állandó kiállítás hivatalos neve: Románia lépései a szocializmus és a demokrácia útján) egy maszáj idegenvezető beszél a négy román királyról és a Kárpátok géniuszáról.

Írásom azzal a következtetéssel zárom, hogy a nándorfehérvári fényes győzelem máig agyunkba és szívünkbe vésődött harangzúgása az európai keresztény civilizáció megmaradásának és a magyar történelem egyik legfényesebb győzelmének emléknappa. Nemzeti gyásznaphól akad elég, amire emlékezni erkölcsi kötelesség, de miért ne erősítsenék meg a magyar és azon túli köztudatban a nándorfehérvári diadal örömet és jelentőségét? A csata hőségét, aki egyúttal életét áldozta fel a Magyar Királyság és Európa védelméért, pedig illelne megtszelní az általa megtestesített identitás megőrzésével. Sok száz évvel ezelőtt ugyanis a nemzetiséghez való tartozásnál sokkal fontosabbnak és meghatározóbbnak bizonyult a koronához és a rendi társadalomhoz, valamint a hithez való tartozás.

Summa summarum: Hunyadi János emlékének ápolása és a középkori közös örökség bemutatása céljából a román parlament az idei esztendőtt hivatalosan Hunyadi János-emlékévvé nyilvánította. Az emlékévé célja a közös múlt megismerése, a tolerancia és a térség török elleni védelmében játszott történelmi szerep méltatása. Élünk hát a lehetőséggel!

A belgrádi katonai múzeum

tően. Hogy ez nem történt meg, hogy történelme során Európa számos országa mentesült a hosszabb-rövidebb ideig tartó oszmán uralomtól, az nagymértékben Hunyadi Jánosnak köszönhető. A török elleni harcokban, hadjáratokban legközvetlenebb partnere Szkander bég volt, azaz Kasztrióta György albán fejedelem. Mindkettőjük személye ma is Európa-szerte ismert, hiszen a török előrenyomulás lassítása által történelmi léptékben az európaiság megőrzéséhez járultak hozzá. Az 1456. július 21-22-én lezajló és nagy visszhangot kiváltó nándorfehérvári győzelem hét évtizedre elvette a kedvét a török szultánoknak a további európai támadásoktól. Ebben a végső csatában Hunyadi fő támogatója volt Kapisztrán János, akinek fegyverbe szólító beszédei és Nándorfehérvár határában a Dunába ömlő Száván átkelő keresztesei nagymértékben hozzájárultak a diadalhoz. Annak

a félhold, ami nagymértékben köszönhető a törökverő Hunyadinak. Akit a románok is igyekeznek magukénak vallani, mert európai, nemzetközi mércével mégiscsak ismertebb az onnan nézve többnyire ismeretlen Vitéz Mihálynál vagy Avram Jankónál. Az már más kérdés, hogy Hunyadi Jánost helyesebb lenne románul Juon vagy Ioan névvvel illetni, és nem Iancu de Hunedoaraként emlegetni. Ugyanis apai ágon román származása okán egyáltalán nem beszélt románul, és biztosan nem becézgették a családi házában Jankónak, legfeljebb Jánoskának. Apja, a Havasalföldről származó Vajk (Voicu) a magyar nemesek sorába emelkedett, anyja magyar kismemesi család sarja. Fiuk Magyarországon kormányzójaként, erdélyi vajdaként, európai hadvezérként olyan kulturális identitást élt meg, ami összeegyeztethetetlen a jankósággal. Vagyis szójátékkal élve: a jankóság bunkóság. Sőt:

Tájékoztató

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2025. április 30-i 32. sz. szerződés alapján augusztus 10-től 18-ig 22–03 óra között rovar-, rágcsálóirtást és fertőtlenítést végez Marosvásárhelyen. A meghirdetett időszak az időjárástól függően változhat.

A felhasznált termékek a következők:

- **CYMINA SUPER**, 50 ml/10.000 m²
- **VECTOBAC WG**, 1 kg/10.000 m²

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra lévő ablakkal rendelkező lakások tulajdonosait, hogy augusztus 10-től 18-ig este 10 és hajnali 3 óra között tartsák zárva ablakaikat.

A szer belélegzése, bőrrel, szemmel való érintkezése vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belégzéskor az illető menjen friss levegőre. Ha a légzés nehézkes, forduljon orvoshoz.

Bőrrel való érintkezés esetén távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencsét), azonnal alaposan öblítse ki vízzel a szemet, tágra nyitva, legalább 15 percig. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzon elő hányást. Soha ne adjunk semmit szájon át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért a következő elérhetőségeken állunk rendelkezésükre:

telefon: **0265 256 004**; e-mail: coralmures@coralimpex.ro.

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

Szemészet

Gasztroenterológia

Kardiológia

Fül-orr-gégészet

Érsebészet

Tüdőgyógyászat

Plasztikai sebészet

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro

0771 195 340

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLUNK mezőgazdasági területet a következő falvakban: Mezőújfalu, Magyardellő, Oláhdellő, Mezőpete, Mezőszentmargita. Tel. 0744-793-460. (28703)

LAKÁS

ORVOSTANHALLGATÓKNAK szobák, garzon családi házban, az egyetemhez közel, kiadó. Tel. 0758-419-444. (28759-l)

KÜLÖNFÉLÉK

SZAKEMBER vállal festést, ház-, tömbházlakás-felújítást; kiüresítünk garázst, alagsort, bontunk, szigetelünk. Tel. 0752-854-364. (28682)

LOMTALANÍTÁS, lakások kiüresítése, használaton kívüli bútorok, tűzifa elszállítása, rakodás. Tel. 0747-816-052. (28682)

ÉPÍTKEZÉSI munkát vállalom, tető-, cserépforgatást saját anyagból is, kisebb javításokat is, vakolást, meszelést, szigetelést, kerítéshegesztést, bádogosmunkát. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0750-158-359, Attila. (28760)

BETEGGONDOZÁST igényel lakásán? Tel. 0752-528-048. (28755-l)

MUNKÁLATOKAT vállalunk: háztetőkészítést cserépből, lemezből, szigetelést, meszelést, kisebb javításokat stb. Tel. 0753-643-414. (28773)

VÁLLALUNK szobafestést, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, ereszcsonát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (28771)

FAVÁGÁS, tetőjavítás, kisebb javítások (csapok, slagok), fűnyírás. Tel. 0740-651-354. (28766)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelettel emlékezünk augusztus 5-én a drága édesapára, nagytatára, a nyárádszentmártoni

MARTON LAJOSRA

aki 10 éve távozott szerettei köréből. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (28769)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, özv. SZILÁGYI JULIANNA született SZÁSZ JULIANNA

2026. augusztus 3-án, életének 86. évében csendesen megpihent. Emlékét szeretettel és hálával őrizzük.

A temetés időpontjáról és helyszínéről később adunk tájékoztatást.

Szerettei. (p.-l)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy id. SZÁNTÓ ISTVÁN

a szeretett férj, édesapa, nagy tata, após, nagybácsi, rokon, szomszéd és barát, életének 76. évében elhunyt.

Drága halottunktól 2026. augusztus 6-án, csütörtökön 10 órakor veszünk végső búcsút római katolikus szertartás szerint a marosvásárhelyi református temetőben.

A virrasztás 2026. augusztus 5-én, szerdán 18 órától lesz a PAX temetkezési vállalat ravatalozójában.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (sz.-l)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, JÁNOSI MAGDOLNA

életének 84., özvegységének 23. évében csendesen megpihent.

Drága halottunk temetése augusztus 6-án, csütörtökön 10 órakor lesz a római katolikus temető felső kápolnájától, római katolikus szertartás szerint.

Virrasztása szerdán délután 5 órától a Pax temetkezési vállalatnál.

Nyugodjon békében!

Búcsúzik tőle négy gyermeke. (28773-l)

**JÓ NAPOT!
MEGJÖTTEM...**

SZERDA 21⁰⁰

ETV
ERDÉLY TV